

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2014–2015

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Antonín Podzimek

Nacismus a neonacismus jako hrozba pro demokratický stát

Praha 2015

Vedoucí bakalářské práce: Doc. Ing. Danics Štefan, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2014-2015

BACHELOR THESIS

Antonín Podzimek

Nazism and Neonazism as Threat to Democratic State

Prague 2015

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Doc. Ing. Danics Štefan, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Antonín Podzimek

Poděkování

Děkuji především panu doc. Ing. Štefanu Danicsovi, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce a udělení řady užitečných rad, které mi pomohly k její realizaci.

Anotace

Tato bakalářská práce popisuje ideologická východiska nacismu a ideová východiska současného neonacismu, včetně hrozby, kterou představuje pro demokratický stát. Popisuje opatření, která má demokratický stát proti projevům rasismu a intolerance. Důležitou částí je empirické šetření formou dotazníku, kde je snaha o vytvoření uceleného obrazu o názoru české společnosti na projevy neonacismu a rasismu.

Klíčová slova

Nacismus, neonacismus, holocaust, antisemitismus, rasismus, sociální demagogie, propaganda, ideologie, extremismus.

Annotation

Bachelor thesis deals with ideological way-out of nazism and present neonazism, instead of a threat, which is for democratic state. This work is describing measures of democratic state against racism and intolerance. Important part is empiric research with questionnaire, there is effort to find out, what is czech society opinion on activities of neonazism and racism parties

Keywords

Nazism, neonazism, holocaust, antisemitism, racism, social demagoguery, propaganda, ideology, extremism.

Obsah

ÚVOD.....	9
1 Ideová východiska nacismu	11
1.1 Vznik nacismu.....	11
1.2 Rasismus	13
1.3 Antisemitismus.....	16
1.3.1 Historický vývoj antisemitismu.....	16
1.3.2 Nacistický antisemitismus	17
1.4 Sociální demagogie a propaganda.....	18
1.4.1 Propaganda	18
1.4.2 Sociální demagogie	20
2 Ideová východiska neonacismu a jeho nositelé	23
2.1 Návaznost neonacismu.....	23
2.2 Biologické pojetí národa - modifikace rasismu	24
2.3 Antisemitismus a jeho subtilnější podoby.....	25
2.3.1 Nový antisemitismus	25
2.3.2 Náboženský antisemitismus	26
2.3.3 Rasový antisemitismus	27
2.4 Vybrané osobnosti Třetí říše	27
2.4.1 Adolf Hitler	27
2.4.2 Rudolf Hess	29
2.4.3 Joseph Goebbels	30
2.4.4 Heinrich Himmler.....	32
3 Opatření demokratického státu vůči neonacismu	34
3.1 Opatření vůči rasismu a intoleranci Evropské unie.....	34
3.2 Vládní strategie boje proti extremismu v ČR.....	36
3.2.1 Komunikací proti demagogii	36
3.2.2 Vědomostí proti totalitářům.	37
3.2.3 Jednotná protiextremistická platforma	37
3.2.4 Odbornost a imunita	37
3.2.5 Efektivně a korektně proti násilí.....	38
3.3 Preventivní opatření v boji proti extremismu.....	38

4 Dotazníkové šetření	40
4.1 Cíle průzkumu a jeho specifikace	40
4.2 Popis použité metody	40
4.3 Charakteristika výzkumného vzorku.....	41
4.4 Výsledky průzkumu	41
4.5 Dílčí závěr a vyhodnocení výsledků průzkumu	57
Závěr	58
Seznam použitých českých zdrojů.....	59
Seznam použitých zahraničních zdrojů	59
Seznam použitých internetových zdrojů	60
Seznam zkratk.....	62
Seznam grafů	63
Příloha A - Dotazník I	64

ÚVOD

Téma bakalářské práce jsem si zvolil, díky mému zájmu o historii a to především o dějiny druhé světové války. Důležitým faktorem při výběru mého tématu, je snaha zjistit, zda dnešní nová generace dospělých má povědomí o hrůzách, které se staly v době, kterou již nemohli zažít a znají ji pouze z tvorby dnešní kinematografie nebo produktů zábavního průmyslu.

Nacismus a neonacismus jsou v dnešní době slova plná strachu a opovržení. Je to jen důsledek historických událostí nebo současných projevů neonacistů? Tyto ideologie jsou symbolem utlačování, ponižování, nerovností mezi rasami a hrozbou smrti. Co ale motivuje současné neonacisty, aby ctili a šířili ideologii, která je postavena na nacismu a spojena s úmrtím několika miliónů lidí? Neonacismus je problém, jenž je mnohdy nesmyslně přehlížen, a proto je vhodné se tímto tématem zabývat a dokázat mladé generaci, že není důvod k jeho obdivu.

Tato bakalářská práce „Nacismus a neonacismus jako hrozba pro demokratický stát“ se snaží popsat ideologická východiska nacismu a ideová východiska současného neonacismu, včetně hrozby, kterou představuje pro náš demokratický stát. Ve své práci se pokouším objektivně analyzovat jednotlivé aspekty nacismu a neonacismu, především jejich chronologický vývoj a hlavní rysy.

V návaznosti na mé studium oboru Evropská hospodářskosprávní studia se snažím o zhodnocení toho, jaká má demokratický stát právní opatření vůči neonacismu a jiným rasistickým skupinám. Především jaké jsou preventivní opatření, vládní strategie České republiky v boji vůči extremismu a opatření Evropské Unie proti rasismu a intoleranci.

Další část textu se věnuje empirickému šetření formou dotazníku mapující názory veřejnosti, kde provádím průzkum, zda je současná neonacistická a extremistická scéna v ČR vnímána jako destabilizující prvek vnitřní bezpečnosti státu a zda jsou stávající opatření řízená státem dostačující. Zaměřil jsem se především na osoby ve věkovém rozmezí 15 let a více. Dotazník byl určen pro všechny občany České republiky se zaměřením na osoby žijící v Královéhradeckém kraji, pro které jsem připravil tři otázky

navíc. V tomto případě byla snaha zaměřit se především na kraj, ve kterém žiji a rozpoznat okresy, které jsou dle názorů obyvatel na tom nejhůře.

Ačkoliv je nacismus a jeho novodobá podoba neonacismus často diskutovaným problémem, je možné, že je řada občanů v této oblasti značně neznalá. Proto je mým úkolem, v poměrně krátkém čase oslovit, co možná největší množství respondentů. Pomocí vhodně položených otázek zjistit jejich informovanost a případně ji doplnit.

V závěru se zabývám samotným zhodnocením empirického šetření formou dotazníku a snažím se vytvořit jednotný, ucelený obraz o tom, zda populace České republiky považuje hrozbu nacismu a neonacismu za stále aktuální. Podrobím tedy naši společnost průzkumu, zda je jí toto téma lhostejné, či není.

1 Ideová východiska nacismu

1.1 Vznik nacismu

Ačkoliv 20. století přineslo obrovský rozmach intelektuální i technický, zrodily se i dva totalitní systémy, které rapidně změnily život občanů, nastolily nejprve národní a poté i mezinárodní diktaturu, přivedly mnoho obyvatel do válečných hrůz, včetně německých koncentračních táborů a ruských gulagů. Jedná se o ideologii fašisticko-nacistickou a bolševickou. První byla dána rasově, druhá třídně, ale důsledky se příliš nelišily.

Fašistické hnutí a ideologie je proveniencí italské. Je to rozmach a eskalace staré císařské moci římské v moderních podmínkách. Císařská moc jako by přežila a fašismus si při formování svých struktur vybral fascés, čili dvanáct sepnutých prutů se sekýrou, které pochází z antického Říma. Takto reprezentovali moc, sílu a vynucenou jednotu.

Fašismus této své idey zůstával věrný, dokud nenastoupil nacismus, který podle ní formoval svůj nacionálně-socialistický stát a až mnohem později pod vlivem nacismu podlehl rasové nenávisti a antisemitismu. V rámci fašisticko-nacistické ideologie silnější roli sehrál německý nacismus a výrazně ovlivnil dění v celé Evropě a prokazatelně i v celém světě.

Rok po první světové válce vznikla Německá dělnická strana (Deutsche Arbeiterpartei, DAP). Jelikož tato strana nesouhlasila s válečnými reparacemi uloženými Německu, byla pro Hitlera, jako vysloužilého vojáka, který těžce nesl kapitulaci, zajímavá. Do této strany vstoupil v roce 1920. Ještě v tomto roce se název změnil na Nacionálně socialistickou německou dělnickou stranu (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, NSDAP). Strana byla založena Karlem Harrerem a Antonem Drexlerem, který byl v letech 1920 – 1921 jejím předsedou. Od roku 1921 až do roku 1945 byl poté předsedou Adolf Hitler. Roku 1925 založil oddíly SS (Schutzstaffel; Hitlerova osobní garda) a Hitlerjugend (Hitlerova mládež). Ještě v roce 1923 byl Hitler zatčen a odsouzen po neúspěšném pokusu v Mnichově o puč. Ve vězení sepsal základní knihu nacismu *Mein Kampf*, v překladu *Můj boj*. NSDAP postupně získávala na moci a nacismus se začal šířit po celém Německu. NSDAP měla ozbrojené jednotky SA

(Sturmabteilung), určené k ochraně na demonstracích a veřejných akcích strany a jednotky SS (Schutzstaffel), které byly osobními strážci Adolfa Hitlera. Roku 1934, při tzv. noci dlouhých nožů, došlo k zlikvidování hlavních představitelů jednotky SA jednotkou SS. Tím se NSDAP zbavila své silné vnitřní frakce.¹

Pro nacismus v Německu byl typický rasismus a antisemitismus. Největší snahou bylo odstranění demokracie a parlamentního typu vlády. Jediným politickým směrem bylo uplatňování vůdcovského principu a diktátorství.

Kompletní nacistická ideologie se zakládala na myšlence, že německá árijská rasa je nadřazená nad ostatní národy a rasy. Má to být vývojově nejvyšší vzniklá rasa, ze které pocházejí všechny velké národy. Tato rasa se vyznačuje přirozeně skvělým zdravím, bojovností, vysokou inteligencí a odvážným chováním. Naproti tomu „slabé národy“ jsou nazývány Hitlerem, jako nečisté a zkřížené rasy. Jako nejhorší ze všech vidí tzv. Untermenschen (podlidi), především jde o Židy, Romy, homosexuály, postižené a nepřizpůsobivé. Hlavním podřadným národem byl pro Hitlera židovský národ. Dokonce tvrdil, že Židé pouze parazitují na árijských národech. Židé podle Adolfa Hitlera plánovali spiknutí v mezinárodním měřítku a chtěli ovládnout a podmanit všechny ostatní národy.²

Právě nenávisť k židovské populaci vyústila až ke snaze o jejich úplné vyhlazení. Dochází k masovému zabíjení Židů, Romů, postižených a všech méněcenných osob. Na konci války bylo 6 milionů zabitých Židů, statisíce Romů a politických vězňů v koncentračních, pracovních a vyhlazovacích táborech, jako byly např. Osvětim, Treblinka, Buchenwald, Dachau, Sachsenhausen.³

Adolf Hitler ve své ideologii navazuje především na Darwinovu teorii. Upravuje si ji a přetváří její podstatu na národy. V této nové koncepci Darwinovy teorie tvrdí, že se stále odehrává boj na život a na smrt mezi národy či rasami. Je jasné, že jde o smyšlenou rasovou teorii, která podporuje vítězství germánské rasy.

¹NĚMEC, Václav. *Nástup nacismu v Německu, příprava Německa na válku*. [online] [cit.2015-01-08].

Dostupné z: <http://www.dejepis.com/ucebnice/nastup-nacismu-v-nemecku-priprava-nemecka-na-valku/>

²*Ideological Theory*[online] [cit.2015-01-08]. Dostupné z: http://www.nazism.net/about/ideological_theory/

³HOLOCAUST.CZ. *Konečné řešení židovské otázky v Evropě: Epilog* [online]. [cit. 2015-01-27].

Dostupné z: <http://www2.holocaust.cz/cz/history/jew/general/general13>

1.2 Rasismus

Rasismus v širším slova smyslu je názor, že je lidská populace rozdělena na biologicky navzájem odlišné „rasy“. Rasistické teorie vycházejí ze dvou předpokladů. První je předpoklad, že mezi lidmi existují zásadní rozdíly v genetice, které nás rozdělují na druhy. Druhým je předpoklad, že se tyto genetické diference projevují především v rozdílném intelektu, kultuře a morálním chování. Projevem politického rasismu je dožadování po rasové segregaci (rasovém oddělení) a nařízení o „vyšší kvalitě nebo podřadnosti krve“, nebo-li árijství a antisemitismus, jak bude popsáno níže.

4

Rasismus je termín, který se vysvětluje názor, že lidské vlastnosti jsou podmíněné rasou. Ideologie rasismu tvrdí, že mezi jednotlivými rasami jsou vrozené rozdíly a ty již nelze změnit.

Rasová teorie se opírala o dílo Francouze A. de Gobineaua Esej o nerovnosti lidských ras (1853). Dále byla rozvinuta v díle německého orientalisty Paula de Lagarda, který požadoval deportaci Židů na Madagaskar, ale v programu Konzervativní strany v Prusku se roku 1884 zasazoval i za „zničení Židů“. Rasistická myšlenka se však v Německu v 19. století dočkala mnoha dalších hlasatelů. Již v polovině 19. století k nim například patřil skladatel Richard Wagner. Ve svém díle Židé v hudbě (1850) ostře napadl tzv. židovský kulturní vliv v Německu i židovský mravní kodex, jenž prý zatížil lidstvo vědomím viny a oslabil zdravé síly a instinkty. Na všechna tato díla navázal ve svém protižidovském rasismu A. Hitler, autor základního díla nacismu Můj boj (Mein Kampf - 1924). Od této knihy už vedla přímá cesta k vyhlazování Židů za druhé světové války. Po válce protižidovský rasismus na evropském kontinentě téměř vymizel, zatímco v jiných státech světa v určité podobě přetrval - oblast Středního východu a problém se vznikem Izraelského státu, který muslimské státy odmítaly. Dále

⁴HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. Praha: Victoria Publishing, 1994, 293 s. ISBN 80-858-6510-6, strana 223.

může připomenout rasovou intoleranci vůči Afričanům, Romům a etnickým menšinám, které přetrvávají dodnes.⁵

V souvislosti s nacismem, který dal vzniknout mnoha teoriím a pojmům, které se týkají lidských ras. Nacisté, ve snaze až o vědeckou přesnost, sestavili striktní rasovou hierarchii. Základem byl již zmíněný Hitlerův spis „Mein Kampf“, kde dává základ právě této rasové segregaci v nacistickém Německu:

„Předpoklady k tomu nespočívají v křížení vyššího s nižším, nýbrž v naprostém vítězství toho prvního. Silnější je určen k panování a neměl by splývat se slabším, aby nemusel obětovat svou vlastní velikost. A pouze vrozený slaboch toto může vnímat jako hrůznost, proto je taky jenom slabým a omezeným člověkem. Neboť pakliže by tento zákon nevládl, nebyl by myslitelný žádný vyšší vývoj všech organických živočichů. Následkem tohoto v přírodě všeobecně platného instinktu rasové čistoty je nejenom jasné vymezení jednotlivých ras navenek, nýbrž i vyrovnanost jejich vlastního existenčního druhu.“⁶

Ovšem za skutečného tvůrce nacistické rasové ideologie je považován zpravidla Alfréd Rosenberg. Jeho stěžejní monografie je nazvána Mýtus dvacátého století. Zřetelně v něm navazuje na již zmiňované rasistické teorie. Za nositele „čisté rasy“ považuje pouze Germány, jimž se snaží připsat všechna velká díla evropské kultury. Jeho dílo však bylo pro nacistické funkcionáře příliš intelektuálně náročné, a proto vytvářeli vlastní ideologické návrhy o dokonale čisté rase - árijské, tisícileté říši nebo síle a neporazitelnosti Vůdce.⁷

Na základě důkladně připravených postupů vytvořili pro obyvatele okupovaných a sympatizujících evropských zemí složitý systém rasového hodnocení, podloženého antropologickými měřeními. K typickým znakům náležel tvar lebky, vysoká štíhlá postava, světlé vlasy, modré oči atd. Kromě rasové čistoty museli zkoumané osoby prokázat svoji oddanost nacistické ideologii. Na nejnižším stupni rasového žebříčku

⁵PAVELČÍKOVÁ, Nina. *Totalitární režimy 20. století v Evropě*. Vyd. 3. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2009, 94 s. Studijní texty (Ostravská univerzita, Filozofická fakulta). ISBN 978-807-3687-120.s.19-25

⁶HITLER, Adolf. *Můj boj: dva svazky v jednom*. Nezkrác. vyd. Překlad Slavomír Michalčík. Praha: Otakar II., c2000, 507 s. ISBN 80-863-5526-8.

⁷PAVELČÍKOVÁ, Nina. *Totalitární režimy 20. století v Evropě*. Vyd. 3. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2009, 94 s. Studijní texty (Ostravská univerzita, Filozofická fakulta). ISBN 978-807-3687-120.s.23

stáli tzv. Untermenschen, mezi které patřili hlavně Židé, Romové, černoši a handicapované osoby. Na základě tzv. Norimberských zákonů byli nejdříve zbaveni všech běžných práv, dále je postihla ztráta majetku, možnost vykonávat povolání, omezení pohybu, povinné nošení zvláštního označení, snížení přídělů potravin apod.⁸

Toto připravoval Adolf Hitler již roky před tím, než se stal kancléřem Německa. Ve svých psaných dílech a plamenných projevech šířil víru v čistotu a nadřazenost árijské rasy. Dožadoval se toho, aby tato rasa zůstala čistá, protože jednoho dne ovládne svět. Již zmíněným ideálem árijské rasy byl blondatý, vysoký a modrooký člověk. Což v případě Hitlera může být poněkud úsměvné, jelikož byl pravým opakem.

Poté co se Hitler a nacisté dostali k moci, se stala tato představa hlavní vládní ideologií a byla šířena mezi veřejnost skrze plakáty, rádio, filmy, ve školních třídách a v tisku. Nacisté začali svou ideologii uskutečňovat s podporou německých vědců a lékařů, kteří věřili, že lidská rasa může být vylepšena, tím že se omezí reprodukce lidí, kteří byli posouzeni jako „méněcennými“. Začátkem roku 1933 bylo německým lékařům dovoleno provést nucené sterilizace a různé operace, aby bylo pro oběti těchto pokusů nemožné mít vlastní potomky. Cílem tohoto veřejného programu byli především Romové, etnická skupina lidí, která v té době čítala v Německu asi 30 000 obyvatel. Dále mezi ně patřilo i množství postižených osob, ať už mentálně, zrakově nebo neslyšící osoby od narození. Takto bylo ublíženo i skoro 500 africko-německým dětem, potomkům německých matek a afrických koloniálních vojáků, kteří okupovali Porýní po první světové válce.⁹

Když se Hitler chopil moci, nacističtí učitelé začali ve školách aplikovat principy rasové politiky. Začali dětem měřit velikost lebky a délku nosu, dělali záznamy jejich vlasů a hodnotili barvu jejich očí. Rozlišovali tak, kteří žáci patří k pravé árijské rase. Židovští a romští studenti byli většinou ponižováni a v průběhu doby vyloučeni.

Ideologie nacismu orientovala Hitlera a jeho následovníky směrem, který se ukázal jako děsivý a nelidský. Za prvé, árijství, tedy přesvědčení, že árijci jsou jedinou

⁸ REXTER.CZ. *Rasismus: Pohled do historie*. [online]. [cit. 2015-01-17]. Dostupné z: <http://www.rexter.cz/rasismus-pohled-do-historie/2006/11/01/>

⁹ HOLOCAUST.CZ. *Co se stalo Romům*. [online]. [cit. 2015-01-17]. Dostupné z: http://www2.holocaust.cz/cz/resources/ros_chodes/2004/02/margalit

tvůrcí „čistou“ rasou, diktovalo politiku agresivních výbojů a bezohledné války. Je to předurčení, že jsou Němci rasově nadřazení a mají právo vládnout všem ostatním rasám. Například východoevropští Slované byli považováni za „podlidi“, kteří se hodí nejvýše k otrocké manuální práci pro své germánské pány. Nacistická ideologie diktovala agresivní zahraniční politiku, jejímž cílem bylo impérium a nakonec totální ovládnutí světa jedinou rasou. To především přispívalo k politice znovuvyzbrojování, expanze a války.¹⁰

1.3 Antisemitismus

1.3.1 Historický vývoj antisemitismu

Antisemitismus jako projev nenávisti vůči Židům provází světové dějiny již od starověku a nedošlo ke změně ani v průběhu středověku, kdy žili vyznavači judaismu v křesťanské Evropě pod tíhou řady omezujících zákonů a nenávisti obyvatelstva. Hlavní příčiny jsou především náboženské a ekonomické. Židům byla dávána za vinu smrt Ježíše Krista, který byl ukřižován dle Bible římskými vojáky za pomoci Židů. Dále zde byla závist obyvatelstva, jelikož židovský národ byl od nepaměti velice schopný v obchodování a zručný v řemeslech, což přispívalo k jejich většímu bohatství.

Se změnami, které přineslo osvícenství - s odklonem od důrazu na náboženskou stránku života a zdůraznění národní identity, se také změnily postoje vůči Židům. Oficiální politika uvolnila středověké omezující zákony, zrovnoprávnění a začleňování do většinové společnosti však mnozí lidé vnímali jako podezřelé a nežádoucí. Vzniká tak postoj definovaný jako antisemitismus - osočování Židů z podvádění, ziskuchtivosti a snah o ovládnutí ostatních národů. Na konci 19. století však antisemitismus zesílil při tzv. antisemitských aférách. Ve Francii to vyústilo ve známou Dreyfusovu aféru z let 1894 - 1906, v Rusku v sérii pogromů, které proti Židům prováděla vláda Alexandra III.

¹⁰HEYWOOD, Andrew. Politické ideologie. Praha: Victoria Publishing, 1994, 293 s. ISBN 80-858-6510-6, strana 224.

1.3.2 Nacistický antisemitismus

Po porážce Německa v první světové válce byla svalována vina na židovské obyvatelstvo. Nenahrával tomu ani fakt, že se Německo dostalo do ekonomické krize, za kterou údajně také mohli Židé. Dalším kritickým momentem byla komunistická revoluce v Rusku na konci války, kterou údajně zapříčinila také židovská populace a snažila se o její rozšíření až do Německa. Byl jim také přisuzován demokratický systém v podobě tzv. Výmarské republiky. Není tedy divu, že se v tomto prostředí velmi šířily smyšlené publikace jako například Protokoly sionských mudrců, které pojednávají o tajném zasedání celosvětového židovského národa, které se snaží o absolutní vládu nad světem.

Hlavním představitelem protižidovské ideologie byl zakladatel nacistické strany a později německý říšský kancléř Adolf Hitler (1889-1945). Své myšlenky na zničení židovského národa šířil od svého prvního vstupu do politického života na počátku 20.let, kdy označoval Židy za původce neúspěchu Německa v 1. světové válce a za viníky následných poválečných potíží. Tyto názory prezentoval v díle Mein Kampf (Můj boj).

Kritickým dnem v historii pronásledování židovského národa je 30. leden 1933, kdy se stal Hitler německým kancléřem a dostal se tak v Německu k moci. V následujícím období rozpoutal šestileté utrpení Židů, na které navázala válka. Během této války dokázal Hitler praktikovat své protižidovské principy téměř po celé pevninské Evropě v podobě holocaustu.

Holocaustu předcházely 2 významné události:

Norimberské zákony – jsou to dva zákony, které byly přijaty v průběhu sjezdu národně socialistické strany v roce 1935 v Norimberku.

Zákon o říšském občanství – stanovil, že říšským občanem může být pouze příslušník německé nebo druhově příbuzné krve. Tímto aktem byli Židé zbaveni říšského občanství a s ním spojených práv.

Zákon na ochranu německé krve a cti – zakazoval sňatky mezi Židy a německými říšskými občany, stejně tak i mimomanželský styk mezi nimi. Porušení bylo

klasifikováno jako trestný čin „hanobení rasy“ a trestem byla smrt nebo deportace do koncentračního tábora.

Druhou událostí byl protižidovský pogrom v obsazeném Rakousku v noci z 9. na 10. listopadu 1938, tzv. „křišťálová noc“ - důvodem byl atentát židovského studenta proti úředníku německého velvyslanectví v Paříži. Tuto osudnou noc bylo vypáleno 267 synagog a 7500 židovských obchodů, zabito nejméně 91 lidí a 30 tisíc Židů bylo uvězněno v koncentračních táborech. Označení křišťálová noc znamená posměšné vyjádření užívané nacisty, které symbolizovalo střepy a zničené cennosti Židů.¹¹

Formy pro vyhlazení židovské národa zvolili nacisté různé. Nejúčinnějším a nejděsivějším prostředkem německého holocaustu byly vyhlazovací tábory, kde se hromadně popravovalo zastřelením, oběšením a jedovatým plynem (nejpoužívanější byl Cyklon B). Mrtvoly byly poté hromadně pohřbívány nebo spalovány.

Adolf Hitler ustanovil hlavou programu „konečného řešení židovské otázky“ říšského vůdce SS a šéfa německé policie Heinricha Himmlera. Jedním z prvních koncentračních táborů na území Německa byl Dachau, následovali Buchenwald a Sachsenhausen. Po přepadení Sovětského svazu v roce 1941 nechal postupně Adolf Hitler zřídit na území Polska šest vyhlazovacích táborů s plynovými komorami a krematorii: Osvětim (Auschwitz, zde zemřelo nejvíce obětí a zde také nacisté dovedli k „dokonalosti“ průmyslovou organizaci a techniku masového vraždění), Chelmno, Majdanek, Belzec, Sobibór, Treblinka.¹²

1.4 Sociální demagogie a propaganda

1.4.1 Propaganda

Propaganda v nacistickém Německu byla zavedena na zcela novou a často velmi zvrácenou úroveň. Propaganda je umění přesvědčování, cílem je přesvědčit ostatní, že právě vaše „verze příběhu“ je ta správná. Jedna z podob propagandy může být v tom,

¹¹KNOPP, Guido, *Hitler*. Ve spolupráci se Stefanem Brauburgerem. Z německého originálu přeložil Hanuš KARLACH. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 1998. ISBN 80-717-6815-4. 272 s.

¹²HOLOCAUST.CZ. *Nacistické koncentrační tábory a ghetta*. [online]. [cit. 2015-01-17]. Dostupné z: <http://www2.holocaust.cz/cz/history/camps>

jak přesvědčit ostatní, že vaše vojenská síla je tak velká, že ji není možné napadnout. Nebo politická síla v zemi je příliš silná a populární k tomu, aby byla svržena.

Jak uvádí Hitler: „*Úkolem propagandy je získávat přívržence, úkolem organizace je získávat členy. Přívrženec hnutí je ten, který souhlasí s jeho cíli, člen hnutí za tyto cíle bojuje. Přívrženec je nakloněn hnutí díky její propagandě. Organizace pak musí zařídit, aby její člen aktivně působil při získávání nových přívrženců, že kterých se pak vytváří noví členové.*”¹³

Socialistické kořeny NSDAP reprezentovala v počátcích hnutí nejzřetelnější skupina okolo bratrů Otty Strassera a Gregora Strassera, která požadovala vyvlastnění velkých podniků a nesouhlasila s Hitlerovou politikou. Právě vůdce po určitý čas s touto skupinou spolupracoval, a poté, co dosáhl převahy, ji ještě krátce toleroval. Nakonec však nechal Strassera a jeho nejbližší v roce 1930 ze strany vyloučit. Otto Strasser poté založil stranu Revolučních národních socialistů. K levicově orientovaným nacistům Strasserovy skupiny patřil původně i Joseph Goebbels, který ji však v roce 1926 opustil a připojil se k Hitlerově skupině.¹⁴

Hitler si byl velmi dobře vědom hodnoty dobré propagandy, a právě proto jmenoval Josepha Goebbelse jako vedoucího propagandy. Goebbelsův oficiální titul byl ministr lidové osvěty a propagandy. Jako ministr osvěty měl Goebbels dva hlavní úkoly:

Aby nikdo v Německu nemohl číst a vidět nic, co by bylo nepřátelské nebo poškozující nacistickou stranu.

Aby bylo zajištěno, že názory nacistů budou prosazovány v nejpřesvědčivějším možným způsobem.

Pokud chtěl v tomto Goebbels uspět, musel spolupracovat s SS, gestapem a Albertem Speerem (nejvyšší architekt Třetí říše, později ministr zbrojního průmyslu). Spolu pronásledovali ty, kteří by mohli vytvářet nepřípustné a nevhodné materiály vůči nacistům nebo Hitlerovi. Speer pomáhal Goebbelsovi s veřejnými projevy propagandy.

¹³HITLER, Adolf. *Můj boj: dva svazky v jednom*. Nezkrác. vyd. Překlad Slavomír Michalčík. Praha: Otakar II., c2000, 507 s. ISBN 80-863-5526-8.

¹⁴KLIMEK, Antonín. *30.1.1933 - nástup Hitlera k moci: začátek konce Československa*. Vyd. 1. Praha: Havran, 2003, 197 s. Dny, které tvořily české dějiny, sv. 8. ISBN 80-865-1528-1.

Aby bylo zajištěno, že se všichni chovají „správným způsobem“, Goebbels založil roku 1933 Říšskou obchodní komoru, která fungovala jako hlavní organizace pro kontrolu medií. Zabývala se literaturou, uměním, hudbou, rádiem, filmem i novinami. K vydávání nebo produkci v této oblasti jste museli být členem právě této organizace. Nacistická strana rozhodovala, zda jste měli správné pověření k tomu, být členem. Každá osoba, která nebyla přijata, již nadále nesměla publikovat nebo působit v médiích. V důsledku této politiky zavedlo nacistické Německo obsáhlý systém cenzury. Smělo se jen číst, vidět a slyšet, co nacisté chtěli.¹⁵

Hitler se dostal k moci v lednu 1933. V květnu 1933 se nacistická strana cítila dostatečně silná k tomu, aby veřejně demonstrovala jejich názory, a tak Goebbels uspořádal první z neslavných pálení knih. Knihy, které se neshodují s nacistickou ideologií byly demonstrativně spáleny na veřejnosti - loajální nacisté vyrabovali knihovny, aby odstranily „nevhodné“ knihy.

Stejný přístup byl použit i ve filmech. Nacisté řídili veškerou filmovou produkci v zemi. Filmy, které byly povoleny pro veřejnost, se soustředily pouze na jednotnou myšlenku: protižidovské, velikost Hitlera, způsob života skutečných nacistů a to především dětí. Leni Riefenstahlová, filmová režisérka a producentka, dostala volnou ruku při vytváření nacistických propagandistických filmů. Byla to právě Riefenstahlová, která natočila film "Triumf vůle" - považován za jeden z největších propagandistických filmů.¹⁶

1.4.2 Sociální demagogie

Nacistické Německo prožilo pod vedením Adolfa Hitlera dobu prosperity a hospodářských úspěchů. Někdy bývá poukazováno na to, že Hitler dokázal vyvést Německo z hospodářské krize třicátých let. Německo bylo po první světové válce zatíženo placením válečných reparací, prožilo znehodnocení peněz, obyvatelstvo se potýkalo s chudobou. Oživení německé ekonomiky bylo závislé na zahraničním

¹⁵ *Propaganda in NaziGermany*. HistoryLearningSite.co.uk. [online] [cit.2015-01-26]. Dostupné z: http://www.historylearningsite.co.uk/propaganda_in_nazi_germany.htm

¹⁶ *Propaganda in NaziGermany*. HistoryLearningSite.co.uk. [online] [cit.2015-01-26]. Dostupné z: http://www.historylearningsite.co.uk/propaganda_in_nazi_germany.htm

kapitálu a ovlivněno kartelovými dohodami, a tak na Německo těžce dolehla celosvětová hospodářská krize třicátých let.

Masy německých občanů strádaly, a tak vznikl prostor pro to, aby ve volbách vyhrál Hitlerův populismus a NSDAP (Národně socialistická německá dělnická strana, Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei). Volební úspěch byl dosažen díky demagogické rétorice a slibům, že na troskách bude vybudována nová a mocná říše. Slibem bylo nezvyšování daní a naopak zvýšení vládních výdajů, které nasměrují ekonomický růst. Mělo to být osvobození Německa od stranických svárů, návazání na tradice sjednocené německé říše. Ve skutečnosti to bylo zničení demokracie parlamentní cestou, zrušení ústavy a zavedení diktatury, neomezené moci vůdce. Odpůrci byli násilně umlčeni, zástupy obyvatelstva byly zfanatizovány libivou propagandou, hitlerovská politika se těšila masové podpoře obyvatelstva.¹⁷

Nacistům se skutečně podařilo nastartovat hospodářský růst, a díky tomu oblíbenost této politiky rychle rostla. Politika NSDAP zdánlivě přinášela úspěchy a prosperitu, německá Třetí říše vypadala jako silný stát, ve kterém zavládl blahobyt. Hospodářský zázrak spočíval ve zbrojení, budování infrastruktury a zavedení nucených veřejných prací. I když vyzbrojování Německa bylo v rozporu s mezinárodními poválečnými dohodami, průmysl se pod taktovkou nacistického režimu měnil v průmysl vojenský.

Podniky se neznárodnily, ale vlastníci museli v mnohém poslouchat diktát ústředních nacistických orgánů. Rostoucí podíl zakázek představovalo zbrojení, ale nejen zbrojení dalo práci nezaměstnaným, stavěly se budovy a budovala se nová dopravní infrastruktura. V průběhu čtyř let bylo postaveno a uvedeno do provozu tři tisíce kilometrů nových dálnic, dalších patnáct set kilometrů dálnic bylo rozestavěno. Stavba silnic a dálnic probíhala v programu veřejných prací, kde museli nezaměstnaní pracovat za stanovenou minimální mzdu. Kdo pracovat odmítl, byl vystaven postihům. Díky růstu ekonomiky, vládou financované zbrojení a výstavbě infrastruktury se

¹⁷ NOVOTNÝ, Radovan. *Hitlerův recept na hospodářský zázrak* [online]. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/hitleruv-recept-na-hospodarsky-zazrak/>

podarilo snížit nezaměstnanost. Vznikla štědrá sociální síť, jistota stabilní mzdy a dotované rekreační programy.¹⁸

A tak bylo vidět to, co bylo šířeno i oficiální propagandou – vůdce dal práci lidem. Co již vidět a propagandou šířeno nebylo, byla skutečnost, že vše bylo budováno na dluh a země směřovala do bankrotu a dluhové pasti.

Nacistické Německo vedlo kouzlo života na dluh, vytvářené dluhy financovaly zdánlivou prosperitu. Průmyslníci a držitelé kapitálu buď s režimem spolupracovali, nebo byli zničeni jako nepřátelé státu. Občané byli upláćeni sociálními výhodami, elity mlčely, protože se bály nebo měly z hospodářského zázraku a života na dluh své výhody.

Slibem vybudování nové německé společnosti na nacionálním základu, sociální demagogii a nadřazenosti německé rasy si Hitler získal podporu středních vrstev i části dělníků postižených krizí. Současně vyhroceným anti-komunismem si zajišťoval podporu německých vyšších vrstev. Je to tedy dokonalá ukázka slibů, které sjednotí masu lidí, kteří jsou ochotni udělat cokoliv pro dosažení jednotného cíle.¹⁹

¹⁸ NOVOTNÝ, Radovan. *Hitlerův recept na hospodářský zázrak* [online]. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/hitleruv-recept-na-hospodarsky-zazrak/>

¹⁹ NOVOTNÝ, Radovan. *Hitlerův recept na hospodářský zázrak* [online]. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/hitleruv-recept-na-hospodarsky-zazrak/>

2 Ideová východiska neonacismu a jeho nositelé

2.1 Návaznost neonacismu

Jelikož slovo „neo“ znamená v latině „nový“, můžeme tedy neonacismus přeložit jako „nový nacismus“. To znamená, že se snaží svými myšlenkami plně navazovat na nacistickou ideologii, která byla šířena v období před druhou světovou válkou a během ní. Rozdíl mezi neonacismem a klasickým nacismem je právě v časovém vymezení a rovněž v odklonu od germanismu a od víry ve vyvolenost německého národa. Neonacisté z germánských zemí většinou tyto ideologie stále uznávají, zatímco neonacisté z negermánských zemí se od nich spíše odklánějí, ale většinou pak s neonacisty vyznávajícími tyto ideologie spolupracují.

Příslušníci neonacistických skupin se pravidelně věnují četbě nacistických tiskovin, navštěvují ideologické setkání, rasistické koncerty a politické demonstrace. Přívrženci tohoto hnutí jsou přesvědčeni o jejich biologické nadřazenosti. Lidstvo dělí do smyšlených kategorií ras, na jehož vrcholu stojí právě germánské rasy, na opačné straně jsou podle neonacistů Židé, kteří kulturu daného národa likvidují. Českým neonacistům není nedůstojné, že podle teorií rasismu přejatých z nacistického Německa jsou i Slované vnímáni jako podřadná rasa. Při častých útocích na romskou populaci zase opomíjejí fakt, že Romové dle těchto teorií patří k indoevropské - „árijské“ rase. Zde tedy dochází ke konfliktu mezi tím, co uznávají a tím, co opravdu činí. Můžeme říci, že v dnešní době jde pouze o skupinu lidí, která si pro svoje agresivní chování hledá racionální odůvodnění.²⁰

Pro svou propagaci neonacisté nejčastěji využívají mnoha hesel a skrytých symbolů. Nejznámějším heslem je 14/88, neboli čtrnáct slov, které v angličtině zní „We must secure the existence of our race and future for white children“, podle českého překladu můžeme říci: „My musíme chránit existenci naší rasy a budoucnost bílých dětí“. 88 je šifra pro nacistický pozdrav Heil Hitler, jelikož písmeno H je osmé v abecedě. Neonacisté často nenazývají věci pravým jménem. Například rasismus zaměňují za vlastenectví, xenofobii jako touhu po blahu národa, neopodstatněné útoky vůči náhodně vybraným jedincům je dělání pořádku, rozdmýchávání rasové nenávisti

²⁰ CZECHKID.CZ. *Neonacismus* [online]. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://czechkid.cz/si1310.html>

zase nazývají národním uvědoměním. Tímto způsobem se jim daří oslovovat podstatnou část společnosti a ovlivňovat její úsudek ve smyslu chápání rasové tolerance.²¹

2.2 Biologické pojetí národa - modifikace rasismu

Od nepaměti se ve společnosti setkáváme s nejrůznějšími způsoby třídění lidských ras a s nejrůznějšími rasovými teoriemi. Ačkoliv různé typy lidských ras opravdu existují, musíme mít stále na paměti, že druh člověka je pouze jeden a sice druh vědecky nazvaný *Homo sapiens* – člověk rozumný, současný. Ten prošel ve svém vývoji celkem třemi druhovými stadii: nejprve jako *Homo habilis* neboli člověk zručný, hbitý, pak jako *Homo erectus*, tj. člověk vzpřímený a jeho poslední vývojovou formou byl *Homo sapiens* čili člověk rozumný, který se postupně rozšířil téměř po celém světě. Tento jediný lidský druh se postupem času přizpůsoboval geografickým a klimatickým podmínkám, ve kterých se nacházel, čímž došlo k vytvoření mnoha různých lidských ras.²²

Je nutné podotknout, že nejrůznější rasové teorie se odkazují především na biologické a fyziologické charakteristiky, z nichž je nejpodstatnější barva pokožky. Dle tohoto kritéria odpovídají lidské rasy třem zeměpisným a podnebným pásmům, čímž se dostáváme k tradičnímu rozdělení lidského druhu na:

- 1) Černou neboli negroidní rasu – původně rozšířená v oblastech tropické Afriky na jih od Sahary.
- 2) Žlutou neboli mongoloidní rasu – původně rozšířená ve východní, střední a jihovýchodní subtropické Asii.
- 3) Bílou neboli europoidní rasu – původně rozšířená v mírném pásu Evropy a na rozhraní východní Evropy a západní Asie²³

²¹ CZECHKID.CZ. *Neonacismus* [online]. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://czechkid.cz/si1310.html>

²² WOLF, J. *Lidské rasy a rasismus v dějinách a v současnosti. Člověk a jeho svět II.* 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. s. 52.

²³ ŠIMKOVÁ, Jana, Jakub ŠINDELKA a Andrea PREISSOVÁ KREJČÍ. *Vznik a rozvoj rasových teorií.* [online]. [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: http://www.ksoc.upol.cz/fileadmin/ksa/kulturni-antropologie/frvs/7_vzn.pdf

Vznik rasismu byl důsledkem několika chyb v naší společnosti, a to slučováním pojmů rasa a národ, tzn. pojmů biologických a společenských. Dále rozšířením nejrůznějších nevědeckých a falešných představ a podporováním nevědeckých myšlenek o méněcennosti a nerovnosti lidí na světě. Především v 19. a 20. století se rasismus stal obrovskou zhoubou světa. Mezi nejznámější a nejzávažnější typy rasismu patří antisemitismus čili nenávisť vůči Židům, dále apartheid v Jižní Africe, tzv. biologický rasismus typický pro fašismus a nacismus, se kterým souvisí právě rasistická teorie Adolfa Hitlera o nadřazenosti tzv. „árijské rasy“. Rasistické teorie a praktiky využívaly a stále využívají organizace typu KU-KLUX-KLANU, ELKI a Bdělí v USA.

24

2.3 Antisemitismus a jeho subtilnější podoby

Koncem 20. století dochází ke změnám v pojetí antisemitismu. Do této doby byli představiteli zášti k Židům především nacisté, fašisté a extremisté pravicových hnutí. Co se týče levice, tak zde se otevřený antisemitismus vyskytoval sporadicky a muslimský antisemitismus nehrál žádnou podstatnou roli. Toto se na sklonku druhého tisíciletí změnilo, neboť došlo k oslabení vlivu politických uskupení s nacistickou a fašistickou tradicí. V současné době můžeme rozdělit antisemitismus na několik forem. Jsou jimi například kulturní, náboženský, ekonomický, rasový, politický a tzv. nový antisemitismus. V dalších kapitolách budou podrobněji popsány ty nejvíce známe druhy, které nejsilněji ovlivňují současnou společnost.

2.3.1 Nový antisemitismus

Významnou událostí dějin Židů ve 20. století, vedle vzniku židovského státu, zůstala izraelská okupace západního břehu Jordánu, Gazy, Sinaje, Golanských výšin a východního Jeruzaléma po šestidenní válce v červnu 1967. Tímto momentem, kdy Izrael ukázal svou agresivní tvář, jakoby došlo k přeměně v celkovém vnímání Židů a ti se dostali z postavení obětí do rolí nepřátel a agresorů. Sympatie se opět začaly měnit ve

²⁴ ŠIMKOVÁ, Jana, Jakub ŠINDELKA a Andrea PREISSOVÁ KREJČÍ. *Vznik a rozvoj rasových teorií*. [online]. [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: http://www.ksoc.upol.cz/fileadmin/ksa/kulturni-antropologie/frvs/7_vzn.pdf

starou známou nenávist. V této době se také začíná objevovat poprvé teorie o „Novém antisemitismu”.²⁵

Podle názoru mnoha analytiků a židovských skupin se na konci 20. století objevila odlišná forma antisemitismu spojovaná s extrémní levicovou, pravicovou a islamistickou politikou, která přebírá vyjadřovací prostředky a koncepci antisionismu. Projevem nového antisemitismu je vytváření dvojích standardů či zpochybňování existence státu Izrael. O tom, zda se skutečně jedná o novou samostatnou formu antisemitismu nebo jen o nové projevy staré nenávisti, se však vedou spory.²⁶

Nový antisemitismus bývá nejčastěji vysvětlován jako antisionismus nebo jako nepřátelství vyvolané faktem, že Židé jsou vnímáni jako představitelé Izraele. Hodně se také objevují mezi odborníky názory, že současný antisemitismus není možné spojit se starým antisemitismem.

2.3.2 Náboženský antisemitismus

Taktéž nazýván antijudaismus. Až do začátku 19. století měl antijudaismus hlavně náboženský základ pocházející z rozporů mezi křesťanstvím a judaismem nebo islámem a judaismem. Protože judaismus byl největším menšinovým náboženstvím v křesťanské Evropě a většině islámského světa byli Židé, stával se často hlavním cílem nábožensky motivovaného násilí a persekuce ze strany křesťanských a v menší míře i islámských vládců. Tato forma odporu je namířena na náboženství jako takové, takže obecně nezahrnuje ty, kteří mají židovský původ, ale přestoupili k jinému náboženství, ačkoliv byly i výjimky, jako např. španělští Conversos. Právě v náboženském antijudaismu měly původ středověké zákony zakazující vyznávání židovských náboženství, které měly za následek vyhánění Židů z mnoha evropských zemí.²⁷

²⁵ PAVLÁT, Leo. *Židé - dějiny a kultura*. 3., dop. vyd. Praha: Židovské muzeum v Praze, 2005. ISBN 80-868-8911-4.

²⁶ PAVLÁT, Leo. *Židé - dějiny a kultura*. 3., dop. vyd. Praha: Židovské muzeum v Praze, 2005. ISBN 80-868-8911-4.

²⁷ PAVLÁT, Leo. *Židé - dějiny a kultura*. 3., dop. vyd. Praha: Židovské muzeum v Praze, 2005. ISBN 80-868-8911-4.

2.3.3 Rasový antisemitismus

Tato forma má původ v prvotních a velmi rozšířených myšlenkách o vývoji ras, které se začaly objevovat již v období osvícenství, ale byly nesprávně pochopeny. Od konce 19. století až do současnosti se jedná o nejrozšířenější formu antisemitismu. Rasový antisemitismus nahradil nenávist k judaistickému náboženství přesvědčením, že samotní Židé jsou bez ohledu na náboženské vyznání rasově oddělenou skupinou, a jako takoví jsou nižší rasou hodnou pohrdání. S nástupem rasového antisemitismu se začaly objevovat také populární konspirační teorie, ve kterých jsou vyličeny údajné židovské plány na ovládnutí světa.

2.4 Vybrané osobnosti Třetí říše

2.4.1 Adolf Hitler

*20. duben 1889 + 29. duben 1945

„To, že mi osud určil jako rodiště Braunau an der Inn, považuji dnes za předurčení šťastné. Toto městečko leží přece na hranici oněch dvou německých států, jejichž opětné spojení se alespoň nám mladým jeví jako životní úkol, který musíme uskutečňovat všemi prostředky!“²⁸

Adolf Hitler se narodil v Braunau an der Inn v Rakousku a pocházel z rodiny státního úředníka. Po dokončení střední školy se v roce 1907 snažil o přijetí na vídeňskou Akademii výtvarných umění. V roce 1903 mu zemřel otec Alois a 1907 zemřela i jeho matka. V důsledku toho Hitler odešel do Vídně, kde zpočátku čerpal ze svého sirotčího důchodu, ale později několik let žil mezi chudými a živil se prodejem drobných maleb. Zde, jak můžeme předpokládat poprvé viděl židovské obchodníky, kteří si žili nad jeho poměry. V roce 1913 se přestěhoval do Mnichova a na počátku první světové války se přihlásil jako dobrovolník do německé armády. Válku prodělal na západní frontě v Belgii, kde získal hodnost svobodníka a vyznamenání za statečnost. V říjnu 1918 po spojeneckém útoku plynem dočasně oslepl. Podobně jako mnoho německých vojáků neunesl kapitulaci Německa a následnou smlouvu z Versailles. Později Hitler tvrdil, že

²⁸ HITLER, Adolf. *Můj boj: dva svazky v jednom*. Nežkrác. vyd. Překlad Slavomír Michalčík. Praha: Otakar II., c2000, 507 s. ISBN 80-863-5526-8.

se v této chvíli rozhodl stát německým politikem a bojovat proti Židům, jež právě z porážky Německa vinil.²⁹

Po návratu do města Mnichov, se Hitler v roce 1919 připojil k jedné z mnoha pravicových a antisemitistických skupin, k Německé dělnické straně (Deutsche Arbeiterpartei), jež se později přejmenovala na Národně-socialistickou německou dělnickou stranu (Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, NSDAP). Již v programu z roku 1920 požadovala tato pravicová strana výrazné omezení občanských práv Židů. Hitler se v brzké době stal jejich hlavním řečníkem a již v roce 1921 předsedou strany. Jeden z jeho prvních činů byl pokus o puč v Mnichově v roce 1923, který byl však zastaven a Hitler byl odsouzen k pěti letům vězení. Během svého pobytu ve vězení v Landsbergu sepsal první svazek svého základního politického díla, již zmiňovaného *Mein Kampf* (Můj boj).³⁰

Po nezdařeném puči se Hitler rozhodl využít k získání moci prostředky parlamentní demokracie. První účast NSDAP v roce 1928 voleb do Reichstagu (Říšský sněm), nebyla příliš vítězná, jelikož získala pouhých 2,8 % hlasů. O pouhé dva roky později to však již bylo 18,3 % a nacisté začínají získávat první „křesla“ v Říšském sněmu. V roce 1932 se Hitler ucházel o úřad říšského prezidenta, který sice prohrál, ale dostal úctyhodný počet hlasů, celkem 36,8 % hlasů. Největší volební úspěch získala strana v červenci 1932 a to celkem 37,3 %, ale v listopadu téhož roku již její volební podíl klesl na 33,1 % a jejich popularita začala klesat. Dne 30. ledna 1933 jmenoval Adolfa Hitlera říšský prezident Paul von Hindenburg říšským kancléřem. I když měla Hitlerova NSDAP ve vládě pouze tři ministry z celkového počtu jedenáct, dokázala vyhrožováním, terorizováním a šikovnou politikou potlačit německou demokracii a nastolit jejich jednotnou vládu. Po smrti prezidenta Hindenburga v srpnu 1934, spojil Hitler funkce prezidenta a premiéra a vytvořil titul "Vůdce a říšský kancléř".³¹

Hitler, který agresivně a přesvědčivě nenáviděl židovské obyvatelstvo, se stavěl proti náhodnému pronásledování Židů a prosazoval jejich strategické odstranění ze

²⁹ *Adolf Hitler 1889-1945*[online][cit.2015-01-28]. Dostupné z: <http://www2.holocaust.cz/cz/history/people/hitler>

³⁰ *Adolf Hitler 1889-1945*[online][cit.2015-01-28]. Dostupné z: <http://www2.holocaust.cz/cz/history/people/hitler>

³¹ *Adolf Hitler 1889-1945*[online][cit.2015-01-28]. Dostupné z: <http://www2.holocaust.cz/cz/history/people/hitler>

společnosti. Přestože z politických, ekonomických a hospodářských důvodů provedení židovské politiky omezoval či odkládal, není pochyb o tom, že byl vůdčí silou v jejím prosazování. V roce 1935 nechal ve spěchu vypracovat a schválit Norimberské zákony, které se staly právním základem pro vyřazování Židů z německé společnosti. S přípravou na velký konflikt začal Hitler i připravovat totální zničení židovské rasy v celé Evropě.³²

Válku ve skutečnosti rozpoutal Adolf Hitler a nacistické Německo. Po Mnichovské dohodě roku 1938, kdy došlo k obsazení pohraničí Československa, následovala další Hitlerova idea a to připojení Rakouska k Třetí říši. Válka začala 1939 útokem na Polsko a následná úspěšná invaze do západní Evropy podporovala představu o blížícím se absolutním vítězství Německa a neporazitelnosti Adolfa Hitlera. Konečný symbol vítězství měl přinést útok na Sovětský svaz a obsazení jeho území. Jako součást války pojímal Hitler také definitivní odstranění Židů z Evropy a konal tak na všech obsazených územích.

Není znám žádný přímý písemný Hitlerův rozkaz k vyhlazování Židů a dalších skupin obyvatelstva, je však zřejmé, že Hitler o ní nejen věděl, ale že ji přímo schvaloval. Je pravděpodobné, že právě Hitler měl na radikalizaci protizidovské politiky velký vliv. Bezpochyby na Hitlerův příkaz byl také zahájen program tzv. eutanázie, čili systematické vyvražďování pacientů v německých léčebných ústavech. Vítězství nad židovskou rasou považoval Hitler za nutný důsledek války v rámci boje za nastolení vlády německé rasy v Evropě. Ještě 29. dubna 1945, den předtím než spáchal v Berlíně sebevraždu, vyzýval ve svém "politickém testamentu" k nesmiřitelnému boji proti mezinárodnímu židovstvu.³³

2.4.2 Rudolf Hess

*26.4.1894 +17. 8.1987

Rudolf Hess se narodil v Egyptě, kde také strávil své dětství. Dostávalo se mu zde i výuky na anglických školách. Roku 1908 se jeho rodina vrátila do Německa. V

³² WWW.HISTORY.CO.UK. *Biographies: Adolf Hitler* [online]. [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.history.co.uk/biographies/adolf-hitler>

³³ *Adolf Hitler 1889-1945*[online][cit.2015-01-28]. Dostupné z: <http://www2.holocaust.cz/cz/history/people/hitler>

průběhu první světové války sloužil jako letec, kde získal nejvyšší německé vyznamenání Železný kříž. Po první světové válce začal studovat na Ludwig-Maximilians-Universität v Mnichově, kde se stal členem společnosti Thule³⁴. Účastnil se prvotních činností ve Freikorpsu a v květnu 1920 se stal členem NSDAP.

Za spoluúčast na puči roku 1923 strávil sedm a půl měsíce ve vězení společně s Adolfem Hitlerem, kde se jako jeho osobní asistent podílel na vytvoření Hitlerovy knihy *Mein Kampf*. V NSDAP patřil mezi její vrcholné představitele a užíval si skvělého postavení. Po začátku druhé světové války nepatřil k zastáncům války mezi Německem a Velkou Británií. 10.května 1941 vzlétl se svým Messerschmittem Bf 110 bez vědomí ostatních vysokých představitelů Třetí říše vyjednávat o příměří do Velké Británie. Letadlo opustil u Renfrewshire a za pomoci padáku se dostal až na zem. Po svém přistání byl zadržen a vězněn v londýnském Toweru. Až do konce války byl vězněn v odlehlém domě na anglickém venkově. Zde se také pokusil o sebevraždu.³⁵

Během Norimberských procesů byl souzen a odsouzen k doživotnímu vězení, které si jako jediný z odsouzených nacistů skutečně odseděl. Proti jeho dlouho trvajícím vězněním se stavělo z různých důvodů mnoho historiků, politiků či právníků. Rudolf Hess zemřel teprve roku 1987, kdy se podle nejčastěji uváděné verze jeho smrti sám oběsil. Pohřben byl ve Wunsiedelu, kde se u jeho hrobu konají každoročně akce neonacistů, jejichž idolem se Hess stal.³⁶

2.4.3 Joseph Goebbels

*29. 10. 1897 +1. 5.1945

Dr. Paul Joseph Goebbels byl jeden z hlavních nacistických představitelů a válečných zločinců. Taktéž byl říšským ministrem propagandy (vedl ministerstvo pro

³⁴ pozn.autora: Název německé skupiny okultistů, kterou založil Rudolf von Sebottendorff v roce 1918. Zabývala se magií, záležitostmi týkající se Atlantidy a runovou symbolikou. Sehrála podstatnou roli během období nacismu, existuje přímá souvislost mezi Thule a použitím symbolu svastiky jakožto hákového kříže NSDAP.

³⁵ *Rudolf Hess: životopis*. [online]. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/rudolf-hess.php>

³⁶ *Rudolf Hess: životopis*. [online]. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/rudolf-hess.php>

lidovou osvětu a propagandu), povolán pro vedení totální války, říšský velitel domobrany a jeden z nejbližších spolupracovníků a přátel Adolfa Hitlera. Hitler jej určil svým nástupcem ve funkci říšského kancléře, jímž také nakonec jeden den byl. Byl znám díky svým energickým projevům, které dokázaly ovlivnit tisíce lidí a tvrdým antisemitismem.³⁷

Titul doktora získal roku 1921 na Univerzitě v Heidelbergu. Po studiu šel pracovat jako novinář a později jako úředník v bance a na akciové burze. Rovněž se snažil o psaní románů a divadelních her, většinou byl odmítnut. Do kontaktu s nacistickou stranou přišel v roce 1923 během francouzské okupace Porúří a roku 1924 se stal jejím členem. Byl dosazen jako gauleiter (vedoucí župy, tedy oblastní vůdce strany) za Berlín. V této politické funkci plně uplatnil své schopnosti v oblasti propagandy při boji s místními socialistickými a komunistickými stranami. Pomáhaly mu k tomu především nacistické noviny a polovojenské oddíly SA. Do roku 1928 postoupil mezi ty nejpřednější členy strany NSDAP.³⁸

Po nástupu k moci nacisty v roce 1933 byl jmenován ministrem propagandy. Prvním z jeho příkazů bylo shromáždění „nevhodné literatury“ a její následné pálení na náměstí Bebelplatz v Berlíně. Po jeho jmenování se útoky proti německým Židům dále přitvrzovaly a vyvrcholily za „Křišťálové noci“ v roce 1938, prvního neomezeného pogromu, který nacisté rozpoutali.³⁹

Byl jeden z prvních a největších zastánců války, a proto dělal vše, co bylo v jeho moci, aby připravil německý národ na velký konflikt. V průběhu druhé světové války zlepšoval svou moc a postavení pomocí různých spojení s ostatními nacistickými vůdci. Na konci roku 1943 proběhla velká krize nacistických mocností a osud Třetí říše se pomalu stával tragickým. Goebbels zůstal s Adolfem Hitlerem až do samého konce v Berlíně ve vůdcově bunkru. Po sebevraždě vůdce zastával funkci kancléře Třetí říše. Ve

³⁷ *Joseph Goebels: nacista, válečný zločinec* [online]. [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/josef-goebbels.php>

³⁸ *Joseph Goebels: nacista, válečný zločinec* [online]. [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/josef-goebbels.php>

³⁹ *People&Events: Joseph Goebbels* [online] [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.pbs.org/wgbh/amex/holocaust/peopleevents/pandeAMEX98.html>.

svých posledních hodinách, kdy už situace byla bezvýchodná, dovolil své ženě Magdě otrávit jejich šest dětí. Krátce poté, společně se svou ženou, spáchal sebevraždu.⁴⁰

2.4.4 Heinrich Himmler

*7. 10. 1900 + 23. 5.1945

Byl říšský vedoucí SS (Reichsführer), po Adolfu Hitlerovi druhý nejmocnější představitel nacistického Německa. Himmler se narodil do středně postavené, konzervativní katolické rodiny v Mnichově. Jeho otec byl učitelem na Ludwigově gymnáziu v Mnichově. V roce 1913 se jeho rodina přestěhovala asi 40 km severovýchodně od Mnichova do Landshutu, kde Heinrichův otec vzal místo na pozici ředitele místního Gymnázia. Jako inteligentní mladý muž s dobrými organizačními schopnostmi toužil po boji za svůj národ. Během první světové války opustil střední školu a začal s výcvikem na důstojníka, které započal 1.ledna 1918. Ještě předtím, než mohl výcvik dokončit, válka 11.listopadu 1918 skončila.⁴¹

Po válce byl nucen vzít práci v továrně na zpracování hnoje ve Schleissheimu, blízko Mnichova. V roce 1922 si vytvořil kontakty s národními socialisty skrz šéfa SA Ernsta Röhma. V září roku 1923 vstoupil do NSDAP a 9. listopadu 1923 již pochodoval s Hitlerem, Röhmem, Göringem a ostatními nacistickými představiteli při Mnichovském pivnicovém puči proti německé vládě.⁴²

V roce 1930 výrazněji vstupuje do politiky, když je zvolen jako poslanec za NSDAP do Říšského sněmu, v roce 1931 pak zakládá SD, tajnou zpravodajskou službu v rámci SS – do jejího čela je postaven R. Heydrich. V dalším období třicátých let ve vzoru boje Himmlerových SS o vládu v nacistické straně s polovojenskými SA Ernsta Röhma. Tento boj vyvrcholí až po Hitlerově nástupu k moci, v roce 1934, během tzv. Noci dlouhých nožů, kdy jsou Röhm a jeho SA, na základě falešných obvinění zlikvidováni. Této operaci velí sám Heinrich Himmler.

⁴⁰ Joseph Goebels: nacista, válečný zločinec [online]. [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/josef-goebbels.php>

⁴¹ UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM. Heinrich Himmler [online]. [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: <http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10007407>

⁴² UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM. Heinrich Himmler [online]. [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: <http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10007407>

Roku 1933 se stává Himmler velitelem bavorské zemské policie, do konce roku 1934 je pak jmenován velitelem politické policie ve všech německých spolkových zemích – v roce 1933 je z Himmlerova návrhu založen první německý koncentrační tábor v Dachau. V roce 1936 se Heinrich Himmler se dostává na svůj vrchol, když je ustanoven velitelem celé německé policie – pod jeho pravomoc spadá gestapo, koncentrační tábory, stejně tak kriminální policie.⁴³

Byl to právě Himmler komu Hitler svěřil plánování a implementaci tzv. „Konečného řešení“. V jeho nejvíce zmiňované řeči, 4. října 1943 v Poznani shromážděným generálům SS, kde ospravedlňuje masové zabíjení evropských Židů těmito slovy: *„Zde před vámi, chci otevřeně promluvit k velmi vážné záležitosti...Myslím tedy... Vyhlazení židovských obyvatel...Mnoho z vás ví, co znamená, když vedle sebe leží 100 mrtvol, nebo 500 nebo 1000... Tato stránka slávy v naší historii nikdy nebyla napsána... My jsme měli morální právo, my jsme byli povinni k našim lidem zabít tyto lidi, kteří nás chtěli zabít.“*⁴⁴

Krátce před koncem druhé světové války se Heinrich Himmler pokouší vyjednávat se západními Spojenci o uzavření separátního míru. Poté, co se tuto skutečnost dozvěděl Hitler, zbavuje Himmlera všech jeho úřadů a je vyloučen z NSDAP. Po Hitlerově sebevraždě je odmítnut i vůdcovým nástupcem Karlem Dönitzem. V květnu roku 1945 je pak Heinrich Himmler zatčen britskými jednotkami v Brémách, kdy je převlečen za řadového policistu – když je později odhalena jeho pravá totožnost, spáchá Heinrich Himmler sebevraždu.⁴⁵

⁴³Osobnosti.cz.Heinrich Himmler. [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/heinrich-himmler.php>

⁴⁴UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM. Heinrich Himmler [online]. [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: <http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10007407>

⁴⁵Osobnosti.cz.Heinrich Himmler. [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/heinrich-himmler.php>

3 Opatření demokratického státu vůči neonacismu

3.1 Opatření vůči rasismu a intoleranci Evropské unie

V souvislosti s neopadající sociální intolerancí vůči lidem jiné etnické příslušnosti má za úkol Evropská unie, stejně jako její členské státy, chránit své občany a hlídat dodržování základních práv a svobod. Bez ohledu na původ, zbarvení kůže či jinou odlišnost občanů mají všichni stejná práva a je nepřipustné přistupovat k této věci jinak. Evropská unie má sérií opatření, která jsou závazná pro všechny členské státy.

Evropská úmluva o lidských právech, zejména článek č. 14 této úmluvy, který zakazuje „*diskriminaci založenou na jakémkoli důvodu, jako je pohlaví, rasa, barva pleti, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, národnostní nebo sociální původ, příslušnost k národnostní menšině, majetek, rod nebo jiné postavení*“ a na dodatkový protokol č. 12 této úmluvy o všeobecném zákazu diskriminace a na související judikaturu Evropského soudu pro lidská práva⁴⁶

Dále je to článek č. 21 **Listiny základních práv Evropské unie**, podle nějž se zakazuje „*jakákoli diskriminace založená zejména na pohlaví, rase, barvě pleti, etnickém nebo sociálním původu, genetických rysech, jazyku, náboženském vyznání nebo přesvědčení, politických názorech či jakýchkoli jiných názorech, příslušnosti k národnostní menšině, majetku, narození, zdravotním postižení, věku nebo sexuální orientaci.*“⁴⁷

Článek 2 **Smlouvy o Evropské unii**, neboli Maastrichtská smlouva (SEU), která stanoví, že „*Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv, včetně práv příslušníků menšin; tyto hodnoty jsou společné členským státům ve společnosti*

⁴⁶Usnesení Evropského parlamentu o posílení boje proti rasismu, xenofobii, antisemitismu, islamofobii, nesnášenlivosti vůči Romům (Sintům, kočovníkům), homofobii, transfobii a všem ostatním formám diskriminace (2013/2543(RSP))[online] [2015-1-28]. Dostupné z:

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B7-2013-0124+0+DOC+XML+V0//CS>

⁴⁷Úřední věstník Evropské unie *Listina základních práv a svobod EU* [online] [2015-1-28]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:CS:PDF>

*vyznačující se pluralismem, nepřípustností diskriminace, tolerancí, spravedlností, solidaritou a rovností žen a mužů.*⁴⁸

V souvislosti s dodržováním těchto práv zde máme Agenturu Evropské unie pro základní práva a její práci v oblasti zákazu diskriminace, rasismu, xenofobie, antisemitismu, homofobie a s nimi spojené nesnášenlivosti a násilí motivovaného předsudky.

ENAR (European network against racism) - Evropská síť proti rasismu je jediná panevropská antirasistická síť, která kombinuje podporu rasové rovnosti a ulehčování spolupráce mezi antirasistickou občanskou společností v Evropě. Organizace byla založena roku 1998. Je to síť víc než 700 nevládních organizací bojujících proti rasismu ve všech členských státech EU. Pravidelná Stínová zpráva o stavu rasismu v Evropě čerpá z 27 národních Stínových zpráv jednotlivých členů ENARu. Tyto reporty jsou alternativním zdrojem informací, který doplňuje úřední a akademické statistiky a nabízí pohled nevládních organizací na problematiku rasismu a diskriminace.

Evropská komise proti rasismu a intoleranci (ECRI). Je součástí dodržování lidských práv Evropské rady, zahrnující řadu nezávislých expertů, kteří monitorují problémy spojené s rasismem, xenofobií, antisemitismem, intolerancí atd. Připravuje zprávy a doporučující opatření pro členské státy.

Unikátní příklad boje proti rasismu, i když není přímo pod patronátem EU, můžeme vidět velice často v médiích a ten je spojen se sportovním odvětvím. Organizace UEFA a síť FARE (Fotbalem proti rasismu v Evropě) společně propagují heslo nulové tolerance k jakékoli formě rasismu nebo diskriminace. Rovněž pořádají Akční týdny FARE, během nichž se setkávají fanoušci, kluby, etnické menšiny a komunity a usilují o to, aby diskriminace z naší společnosti definitivně vymizela. Můžeme tedy vidět mnoho známých tváří fotbalové scény, kteří společně říkají „Ne rasismu“.

⁴⁸ *Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie: Listina základních práv Evropské unie* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010, 403 s. [cit. 2015-01-29]. ISBN 978-928-2425-725.

Mezinárodní den za odstranění rasové diskriminace byl Organizací spojených národů stanoven na 21. března. V tento den roku 1960 střílela policie v Jihoafrické republice do pokojné demonstrace proti apartheidu a zabila 69 lidí. Každoročně je v tuto dobu pořádán celoevropský týden akcí, na nichž se setkávají lidé bojující proti rasismu a rasové diskriminaci.

3.2 Vládní strategie boje proti extremismu v ČR

Především v oblasti bezpečnostní politiky je významnou složkou Bezpečnostní rada státu. Ta zkoumá a zabývá se problémy, které s sebou neonacismus a jiné extremistické skupiny přináší. Ministerstvo vnitra ČR představuje hlavní orgán ve státní politice namířený proti neonacismu a extremismu, koordinuje také činnost Právní komise pro otázky boje s extremismem. Každým rokem vydává toto ministerstvo zprávu s názvem Informace o situaci v oblasti extremismu na území České republiky.

Extremismus bude vždy součástí naší společnosti. Vládní strategie ministerstva vnitra nemají za cíl jeho úplné vymazání z politické mapy, ale nastavení mezí jeho existence v rámci demokratického systému České republiky. Cílem je poskytnutí návodu, který napomůže omezení extremistů do té míry, aby přestali představovat bezpečnostní riziko.

Vládní koncepce boje proti extremismu pro rok 2013 (novější zatím není vytvořena) zachovává strukturu dřívějších dokumentů, tedy dělení na pět pilířů: Komunikací proti demagogii, Vědomostí proti totalitářům, Jednotná protiextremistická platforma, Odbornost a imunita, Efektivně a korektně proti násilí

3.2.1 Komunikací proti demagogii

Nejvíce efektivní zbraní současných extremistů je propracovaná a cílená propaganda na obyvatele ČR. Její účinky jsou znásobeny tím, že v podstatě žádná instituce se nesnaží odhalit její pravou podstatu. Důležitým cílem Ministerstva vnitra, Policie ČR, ale i všech ostatních institucí musí být otevřeně, jasně a srozumitelně zprostředkovat veřejnosti důležitá sdělení týkající se tohoto problému. Kdo jsou extremisté? Čeho a jak chtějí dosáhnout a jaké to může mít důsledky pro společnost?

Bezpečnostní složky jsou veřejnosti partnerem, který ji chrání před touto hrozbou. Způsob této ochrany je nutné občanům vysvětlit, aby pochopili, že je pro ně výhodnější a spravedlivější než primitivní nabídky od extremistů.⁴⁹

3.2.2 Vědomostí proti totalitářům.

Pedagogické působení musí být vedeno s důrazem na kritické myšlení, aby žáci a studenti byli schopni na základě vlastního úsudku dospět k pochopení podstaty extremistických a ostatních totalitních ideologií a motivů jejich nositelů. Žáci se opakovaně na různých stupních školského systému musejí setkávat s problematikou extremismu. Důraz by měl být kladen na individuální přístup.⁵⁰

3.2.3 Jednotná protiextremistická platforma

Základem je, aby se do postupů proti extremismu zapojilo, co nejvíce vládních organizací. Boj proti extremismu není jen záležitostí Ministerstva vnitra a policie. Cílem je aktivně zapojit další resorty, ale i města a obce, akademickou sféru a nevládní subjekty. Tím dojde k vyslání pozitivního signálu veřejnosti a zvýší se schopnost reagovat na posun, který nastal na extremistické scéně.⁵¹

3.2.4 Odbornost a imunita

Cílem je příprava specialistů a školených odborníků, kteří mají dostatečné zázemí pro výkon svých pravomocí. Profesionalita nesmí být narušena snahou extremistů infiltrovat bezpečnostní sbory a zneužívat získané vládní postupy pro vlastní potřeby. Narušení systému je obzvláště nebezpečný nejen s ohledem na konkrétní práci bezpečnostních složek, zejména policie, ale i s ohledem na celkovou obraz u veřejnosti a důvěryhodnost jejich mediálních sdělení.⁵²

⁴⁹ Ministerstvo vnitra České republiky. *Strategie boje proti extremismu* [online]. [cit. 2015-01-29]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/strategie-boje-proti-extremismu.aspx

⁵⁰ Ministerstvo vnitra České republiky. *Strategie boje proti extremismu* [online]. [cit. 2015-01-29]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/strategie-boje-proti-extremismu.aspx

⁵¹ Ministerstvo vnitra České republiky. *Strategie boje proti extremismu* [online]. [cit. 2015-01-29]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/strategie-boje-proti-extremismu.aspx

⁵² Ministerstvo vnitra České republiky. *Strategie boje proti extremismu* [online]. [cit. 2015-01-29]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/strategie-boje-proti-extremismu.aspx

3.2.5 Efektivně a korektně proti násilí

Cílem koncepce není určení trvalého postupu proti extremistům trvalým potlačením. Existují opodstatněné obavy, že tato strategie by vyvolala vlnu radikalizace a násilí. Cílem této koncepce také není zavádět proti extremistům nová opatření, která by mohla omezovat základní práva a svobody dalších skupin, které chtějí projevit své názory. Úspěchu může být dosaženo pouze v cíleném a tvrdém postihu jedinců, kteří se momentálně dopouštějí porušování zákona a prevenci takové činnosti.⁵³

3.3 Preventivní opatření v boji proti extremismu

Projevy extremistů jsou často velmi nepředvídatelné, a proto jejich potlačení je velice náročnou věcí. Efektivní zásah proti takovým aktivitám musí být proveden co nejrychleji, jinak je možné, že zůstanou nepotrestány. Důležitým faktorem je i těmto projevům násilí předejít, proto je důležitá prevence.

Ministerstvo vnitra a policie se snaží vycvičit profesionály, kteří používají násilí jen v zákonech vymezených případech. Tedy policisty, kteří budou umět dobře zhodnotit situaci a správně a citlivě na ni reagovat a potlačit, tak extremistické skupiny, které nedbají zákona.

Policie přijala novou koncepci zvládnání bezpečnostních opatřeních při hromadných akcích. Základem je neagresivní a příjemný projev, charakterizovaný dvěma zásadami: „Low profile policing“ a „3D strategie“. To znamená, že se snaží maximálně zabránit projevům násilí. V tomto případě je to činnost pořádkové policie založena na sledování hlídek a vyjednávání antikonfliktních týmů. Vyzbrojené pořádkové jednotky jsou v této fázi mimo přímý kontakt s veřejností. V druhém případě, po propuknutí násilí, je důležité rychle a dynamicky zasáhnout proti jeho původci. Zde se uplatňuje postup „Get and back“, kdy policisté zadrží konkrétního násilníka a následně se stahují zpět.⁵⁴

⁵³ Ministerstvo vnitra České republiky. *Strategie boje proti extremismu* [online]. [cit. 2015-01-29]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/strategie-boje-proti-extremismu.aspx

⁵⁴ Policie České republiky. *Informace o extremismu: preventivní aktivity*. [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/preventivni-aktivity.aspx>

Antikonfliktní týmy jsou zcela novou formou preventivního působení za účelem předcházení protiprávnímu jednání, zejména při akcích s účastí většího počtu osob spojených s riziky narušení veřejného pořádku. Jejich primárním úkolem je zcela zjevným způsobem prostřednictvím komunikace předcházet agresivnímu jednání osob při policejním opatření. Především se orientují na stanovené cílové skupiny osob (extremisti, fanouškové atd.), místní obyvatelstvo, nezúčastněné osoby. Vysvětlují v rámci rozhovorů smysl a účel policejního opatření a konkrétního postupu policie. Upozorňují osoby dotčené opatřením na zákonné povinnosti policie v případě spáchání protiprávního jednání.⁵⁵

V souvislosti se stále trvající hrozbou neonacismu, extremismu a jemu podobným ilegálním projevům se Ministerstvo vnitra a Policie ČR společně zapojily do projektu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a nevládních organizací Člověk v tísní a Asi-milovaní zaměřeného na protiextremistickou výchovu. V projektu byl využit program Člověka v tísní pod názvem „Dovedu to pochopit – Hrozby neonacismu“. Policisté z předem vybraných skupin budou mít vedle jiných pedagogických pracovníků možnost projít certifikovaným kurzem za účasti zkušených lektorů. Po jeho absolvování se budou věnovat vlastní preventivní činnosti na školách. Výukový program je založen na spolupráci a komunikaci mezi lektory, žáky a studenty. Předpokládá se jejich vlastní aktivita a projevy vlastních názorů, díky kterým budou více zasvěceni do tématu.⁵⁶

⁵⁵Policie České republiky. *Informace o extremismu: preventivní aktivity*. [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/preventivni-aktivita.aspx>

⁵⁶Odbor bezpečností politiky. *Projekt Dovedu to pochopit? – Hrozby neonacismu*[online] [2015 - 2 - 2]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/vycet-preventivnich-aktivit.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>.

4 Dotazníkové šetření

4.1 Cíle průzkumu a jeho specifikace

Hlavním cílem této bakalářské práce je vyhodnotit, zda je současná neonacistická a extremistická scéna v ČR vnímána jako destabilizující prvek vnitřní bezpečnosti státu, a zda jsou stávající opatření řízená státem dostačující. Dalším důvodem byla sociální interakce s lidmi a zkoumání, zda má dnešní veřejnost dostatek informací o hrůzách z období nacistického Německa. Z důvodu zajištění maximální vypovídací hodnoty při posuzování dosažení cíle této práce, jsem začlenil k již sumarizovaným údajům uvedených v teoretické části této práce i část empirickou, jejímž smyslem je získat relevantních informací získaných analýzou odpovědí dále specifikovaného vzorku společnosti. V praktické části tedy budou prezentovány výsledky empirického průzkumu, kterým jsem se mimo jiné snažil rozšířit závěry teoreticky získaných informací z dostupné literatury o aktuální data s ohledem na zkoumanou problematiku.

4.2 Popis použité metody

K provedení průzkumu jsem zvolil kvantitativní metodu sběru dat pomocí dotazníkového šetření. Tato metoda je svou podstatou vhodná pro podobný typ hodnocení proto, že umožňuje oslovení širokého reprezentativního vzorku společnosti v relativně krátkém čase a lokalitě, a možnosti tak získat odpovědi vysoké vypovídací hodnoty pro jejich další následné zpracování.

Dále jsem využil v současné době velmi osvědčenou metodu šíření dotazníků pomocí internetu, který mi zaručil velké množství respondentů téměř z celé České republiky a přinesl mi odpovědi především cílené mladší generace obyvatel.

Za tímto účelem jsem následně formuloval čtrnáct otázek souvisejících se zkoumanou problematikou. Prvních deset otázek bylo všeobecně daných pro všechny obyvatele ČR, další čtyři otázky byly určeny především pro obyvatele Královéhradeckého kraje.

Respondenti odpovídali dle předem definované uzavřené hodnotící škály vyjádřené odpověďmi různých typů jako např. „ANO“, „NE“, případně více specifickou odpověď „NEVÍM, JE TO NA POSOUZENÍ KAŽDÉHO STÁTU“.

Dotazník byl pro respondenty koncipován jako anonymní. Dal jsem svolení k jeho volnému šíření po celém internetu pod mým jménem. Vlastní dotazníkové šetření bylo provedeno v období od 12. 12. 2014 - 11. 01. 2015.

4.3 Charakteristika výzkumného vzorku

Jelikož se domnívám, že všeobecný rozhled dnešní mladé generace klesá, rozhodl jsem se zaměřit především na ni. Šíření internetem se mi zdálo jako vhodná forma, jelikož mladí lidé většinou odmítají komunikaci na ulici.

Další zkoumanou částí bylo obyvatelstvo České republiky jako celek. Věřím, že právě díky internetu se mi podařilo získat odpovědi od obyvatel ze všech oblastí po celém našem území.

Jelikož sám pocházím z Královéhradeckého kraje, rozhodl jsem se, že vložím na konec několik otázek, které oslovují právě obyvatele tohoto kraje. Podaří se mi tak vyčlenit skupinu respondentů a získat jejich názor ohledně rasové diskriminace v jednotlivých okresech tohoto kraje.

Na můj dotazník odpovědělo celkově 247 respondentů z celkového počtu 287 rozeslaných dotazníků. Návratnost dotazníků byla tedy přibližně 86%.

4.4 Výsledky průzkumu

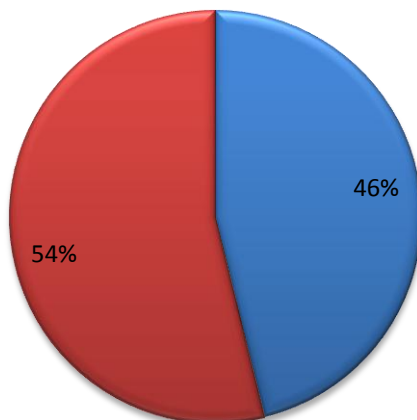
Otázka č. 1: Vaše pohlaví?

Otázka byla zvolena záměrně, aby došlo k primárnímu rozdělení a zjištění faktu, zda o toto téma jeví větší zájem spíše mužská nebo ženská populace. Respondenti měli logicky na výběr ze dvou možností.

Z celkového počtu 247 respondentů se přihlásilo k ženské populaci 133 osob a k mužské 114. Tato otázka byla povinná a bez jejího zodpovězení se nemohlo pokračovat dále.

Graf č.1: Vaše pohlaví?

■ muž ■ žena

Zdroj: autor práce, 2015

Ze získaných dat tedy vyplývá, že z celkového počtu respondentů projevila o toto téma větší zájem ženská populace. Důvod menšího zájmu mužů, může být ten, že ve větší míře souhlasí s rasismem a projevy násilí. Důkazem tomu může být i fakt, že rasistické a neonacistické skupiny jsou složeny převážně z mužů.

Otázka č. 2: V jaké se nacházíte věkové kategorii?

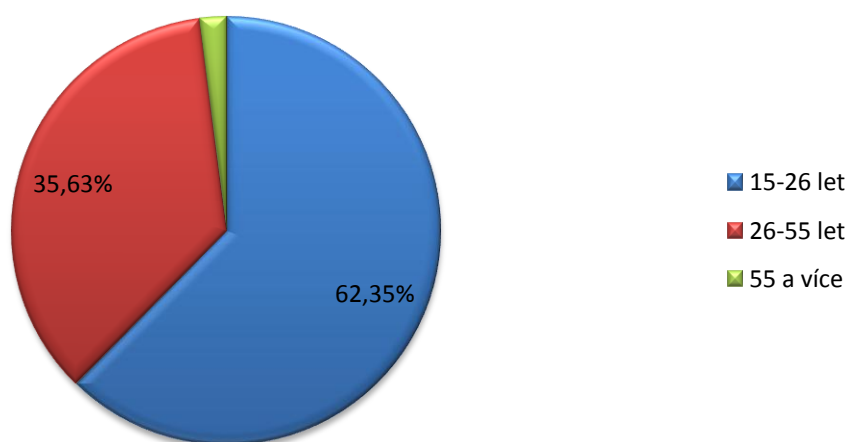
Tato otázka byla vybrána za účelem zjištění, zda se mi povedlo oslovit cílovou věkovou skupinu obyvatel České republiky. Dotazovaní měli na výběr ze tří možností, kde mohli následně zvolit do jaké věkové skupiny patří. Má snaha byla oslovit, co možná nejvíce mladých lidí, kteří začínají být současnou nastupující generací. Díky zvolené metodě internetového dotazníkového šetření se mi to dle následujících dat do jisté míry podařilo.

Tabulka č.1: Otázka č.2.

Věková kategorie	Počet respondentů	V procentech
15-26 let	154	62,35 %
26 - 55 let	88	35,63 %
55 a více	5	2,02 %

Zdroj: autor práce, 2015

Graf č.2: V jaké věkové kategorii se nacházíte?

Zdroj: autor práce, 2015

Z uvedených dat se dozvídáme, že nadpoloviční většina dotazovaných respondentů je věku od 15 do 26 let. Považuji tedy tento výsledek za velmi uspokojivý, jelikož se mi podařilo oslovit skupinu, která může být nejvíce ovlivněna projevy rasismu a intolerance v České republice. Mohu tedy dle dostupných výsledků usoudit, že na mé další otázky odpovídalo celkem 62,35 % mladých osob, které začínají se studiem na střední nebo vysoké škole, případně se právě potýkají s překážkami při získání zaměstnání na pracovním trhu. 35,63 % dotazovaných mohu zařadit do kategorie populace ve středním věku v rozmezí od 26 do 55 let, kteří ve větší míře prošli edukačním systémem let vlády komunismu, tudíž u nich lze předpokládat odlišný způsob chápání daného tématu. Poslední kategorii máme zastoupenou pouze 2,02% a jde převážně o generaci, která vyrůstala v období nacismu a po něm následujícím období, tudíž jejich informovanost, by měla být vysoká.

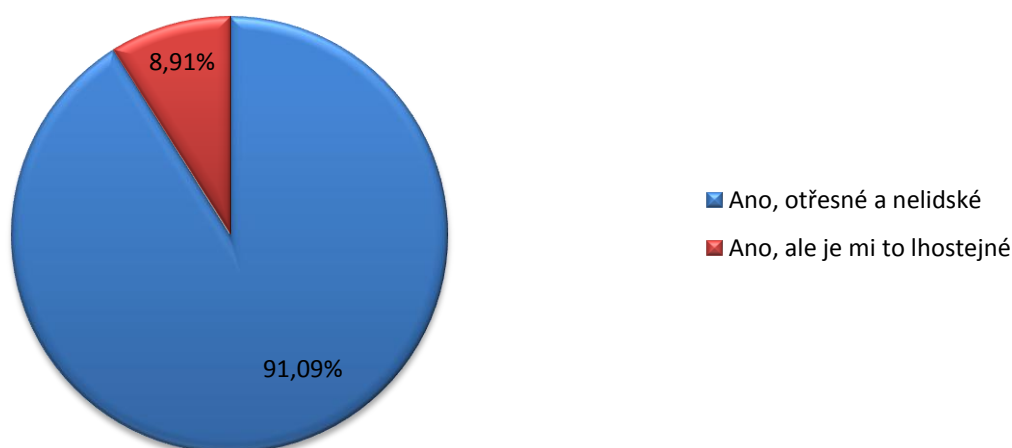
Otázka č. 3: Jste si vědom/a, co se odehrávalo v nacistických koncentračních táborech za druhé světové války?

Koncepce této otázky byla o tom, abych zjistil, zda lidé mají povědomí, co se dělo v nacistických koncentračních táborech. Důležitým faktorem v hodnocení je to, zda je tento problém let minulých nadále zajímavá, či je jim to zcela lhostejné. Respondenti měli na výběr ze tří odpovědí: „Ano, otřesné a nelidské”, „Ano, ale je mi to lhostejné” a „Ne”.

Tabulka č.2: Otázka č.3

Odpověď	Respondentů	V procentech
Ano, otřesné a nelidské	225	91,09 %
Ano, ale je mi lhostejné	22	8,91 %
Ne	0	0 %

Graf č.3: Jste si vědom/a, co se odehrávalo v nacistických koncentračních táborech za Druhé světové války?

Zdroj: autor práce, 2015

Dle získaných dat můžeme vyhodnotit, že jen necelým 9 % dotazovaných je genocida, která se děla v nacistických koncentračních táborech, lhostejná a nezajímají

se o ni. Můžeme ovšem říci, že téměř 92 % dotazovaných si je vědoma, co se zde odehrávalo a považují to za otřesné a nelidské. Z toho lze vyvodit závěr, že respondenti jsou obeznámeni s touto problematikou a nepřejí si, aby se něco podobného opakovalo.

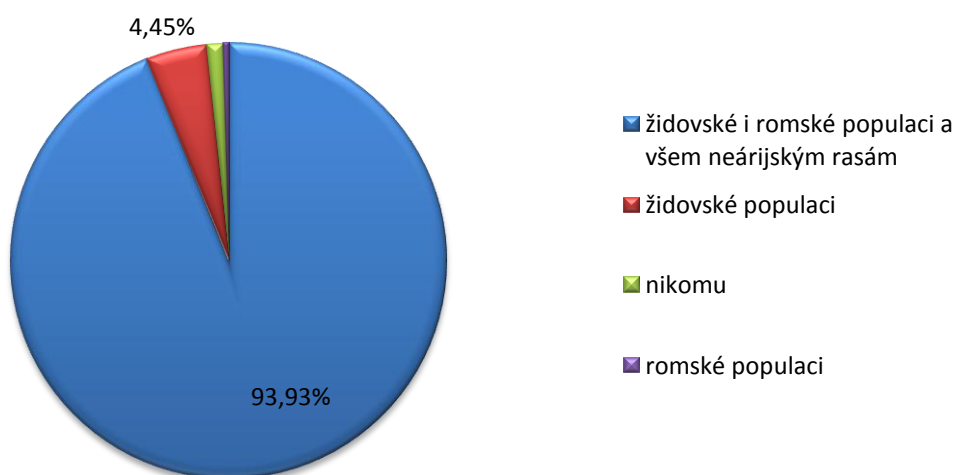
Otázka č. 4: Proti komu Adolf Hitler vystupoval a snažil se o jeho likvidaci?

Složení otázky č. 4 přímo navazuje na předchozí a zkoumá respondentovu širší znalost daného problému. Ke správné odpovědi musí mít tázaná osoba širší obecný rozhled v období před a během druhé světové války. V tomto případě dostali na výběr ze čtyř možností: „Proti židovské i romské populaci a všem neárijským rasám“, „proti židovské populaci“, „proti nikomu“ a „proti romské populaci“

Tabulka č.3: Odpovědi otázka č.4

Odpověď	Respondentů	V procentech
židovské i romské populaci a všem neárijským rasám	232	93,93 %
židovské populaci	11	4,45 %
nikomu	3	1,21 %
romské populaci	1	0,4 %

Graf č.4: Proti komu Adolf Hitler vystupoval a snažil se o jeho likvidaci?

Zdroj: autor práce, 2015

Z předchozího grafů a údajů v tabulce vyplývá, že většinová část respondentů 93,83 % zodpověděla správně a zvolila možnost, že Adolf Hitler vystupoval a snažil se o likvidaci židovské i romské populace a všechny neárijské rasy. Můžeme tedy zhodnotit, že téměř všichni respondenti mají velice dobrý přehled o hrozbě, kterou představoval Adolf Hitler a jeho likvidační teorie. 4,45% respondentů odpovědělo, že se snažil o likvidaci pouze židovské populace. U této odpovědi jsem očekával mnohem vyšší procento odpovědí, jelikož současná média a texty spíše upozorňují na to, že Hitler se snažil o likvidaci Židů a nezmiňují žádné další frakce. 1,21 % dotázaných, tedy 3 osoby, zvolily možnost, že Hitler se nesnažil o ničí likvidaci. V tomto případě může jít pouze o špatný pokus o vtip, či o osoby, které popírají holocaust a sympatizují s nacistickou ideologií.

Otázka č. 5: Myslíte, že rasová nenávisť přetrvala až do dnešní doby?

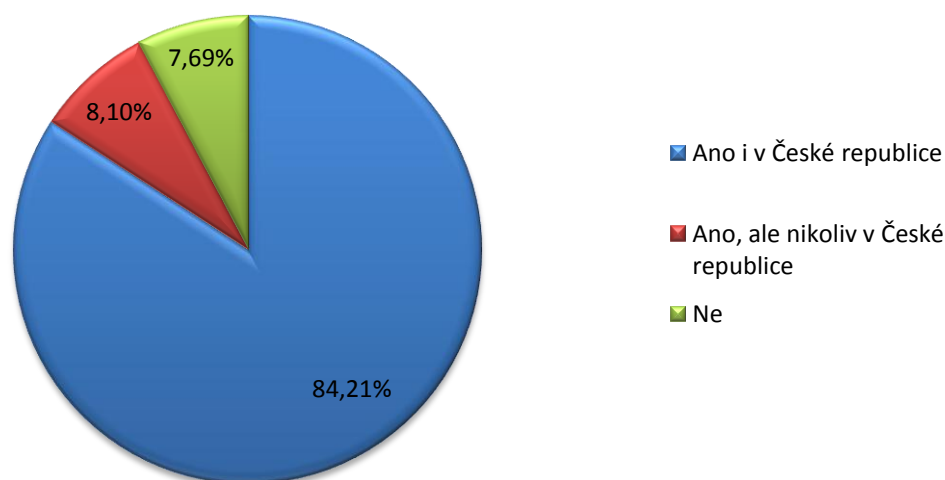
Plynulým přechodem se zde snažím přejít na problematiku dnešní doby a zjistit, zda si respondenti myslí, zda problém rasové nenávisťi přetrval do dnes. Na otázku, zda si myslí, že rasová nenávisť přetrvala až do dnešní doby, mohou odpovědět třemi způsoby: „Ano i v České republice“, „Ano, ale nikoliv v České republice“ a „Ne“.

Tabulka č.4: Odpovědi na otázku č.5

Odpověď	Respondentů	V procentech
Ano i v České republice	208	84,21 %
Ano, ale nikoliv v České republice	20	8,1 %
Ne	19	7,69 %

Zdroj: autor práce, 2015

Graf č.5: Myslíte, že rasová nenávisť přetrvala až do dnešní doby?

Zdroj: autor práce, 2015

Dle výše uvedených výsledků, si 84,21 % dotazovaných myslí, že rasová nenávisť přetrvala až do dnešní doby. Je to velice pravděpodobné, jelikož rasová nenávisť přetrvala na našem území především proti romským občanům. 8,1 % osob účastnících se šetření si myslí, že u nás rasová nenávisť nepřetrvala, zatímco v jiných státech ano. Je to názor, který může být zapříčiněn především místem bydliště, kde se dotyčné osoby nesetkávají s jinými etniky obyvatel. 7,69 % respondentů si myslí, že v rasová nenávisť nepřetrvala v ČR a v jiných státech také ne. Může to být zapříčiněno nedostatečnou informovaností, ohledně událostí ve světě, nebo ignorováním faktů, které jsou všudypřítomné.

Otázka č. 6: Setkali jste se někdy ve vašem okolí s projevem násilí vůči ostatním rasám?

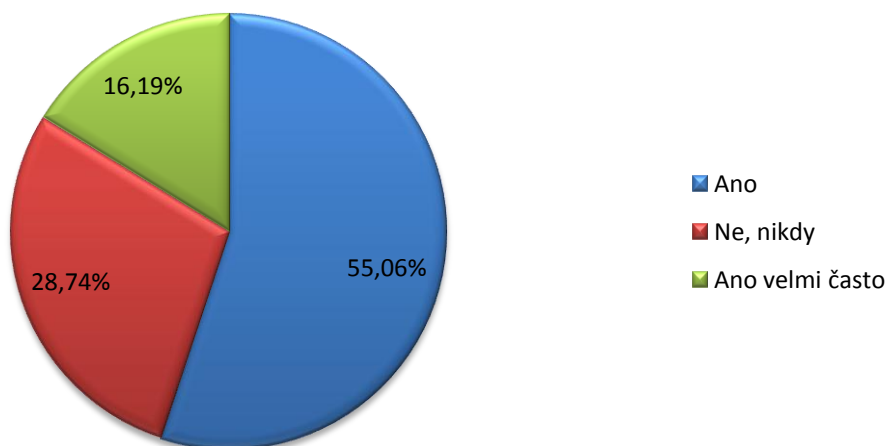
Otázka zkoumající především vlastní zkušenost tázaných osob s rasovou nenávisť. Je zde souvislost s předchozí otázkou. Ti, kteří odpověděli, že rasová nenávisť nepřetrvala, zde musí odpovědět, že se nesetkali s projevem násilí vůči ostatním rasám. Proto musí být hodnota u odpovědi „Ne, nikdy” vyšší než 7,69 %. Další možností odpovědí jsou „Ano” a „Ano, velmi často.” Důležitým faktorem v odpovědích na tuto

otázku může být místo bydliště, jelikož se může nacházet v lokalitě, kde tyto projevy nejsou časté.

Tabulka č.5: Odpovědi na otázku č.6

Odpověď	Respondentů	V procentech
Ano	136	55,06 %
Ne, nikdy	71	28,74 %
Ano, velmi často	40	16,19 %

Graf č.6: Setkali jste se někdy ve vašem okolí s projevem násilí vůči ostatním rasám?

Zdroj: autor práce,2015

Z dostupných údajů můžeme usoudit, že 71,25 % dotazovaných se již setkalo s rasově motivovaným násilím a z toho 16,19 % se s tímto potýká velmi často. Je to velmi vysoké číslo a řadí nás mezi státy s vysokou aktivitou rasismu a extremismu. Zde by mohla následovat otázka, proti které menšině toto násilí vzniká, ale můžeme si sami odpovědět, že z velké většiny je tato agresivita namířena proti Romům. 28,74 % respondentů se vyjádřilo, že se s žádným projevem násilí nikdy nesešlo. Toto procentuální vyjádření vypovídá o tom, že dané osoby především žijí v neproblémových lokalitách České republiky. Jsou to lokality, kde se nevyskytují žádná jiná národnostní etnika a tudíž nemůže docházet ke konfliktům.

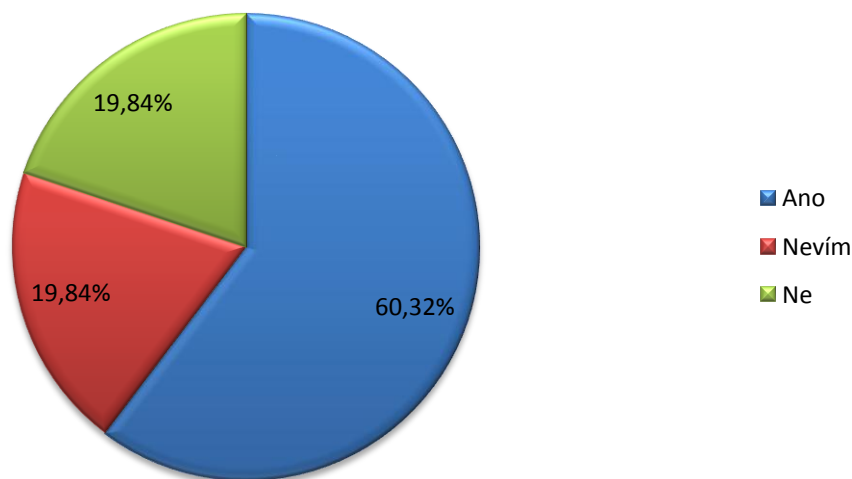
Otázka č. 7: Znáte nějaké organizace hlásící se k odkazu nacismu?

Téma otázky je zvoleno tak, aby se zjistilo, zda tázané osoby mají povědomí o organizacích operujících v České republice, které mají významnou spojitost s odkazem nacismu. Důležitost znalosti těchto organizací a skupin je významná, z důvodů, aby nedocházelo k jejich nevědomé podpoře, či hlasování při volbách, ze strany našich spoluobčanů. Respondenti dostali na výběr, ze tří odpovědí: „Ano”, „Nevím” a „Ne”.

Tabulka č.6: Odpovědi na otázku č.7

Odpověď	Respondentů	V procentech
ano	149	60,32 %
nevím	49	19,84 %
ne	49	19,84 %

Graf č.7: Znáte nějaké organizace hlásící se k odkazu nacismu?

Zdroj: autor práce, 2015

Výsledky ukazují, že 60,32 % dotazovaných zná organizace hlásící se k odkazu nacismus a jsou tedy obeznámeny s riziky, které jsou spojeny s jejich podporou. Ovšem

19,84 % osob neví, zda jim známé organizace sympatizují s nacismem, či ne. 19,84 % respondentů se pravděpodobně příliš nezajímá o toto téma a neznají vůbec žádné organizace. Myslím si, že znalost těchto skupin by měla dosahovat 100%, aby se zabránilo případům, kdy se tyto radikální strany prosadí například v poslanecké sněmovně atd.

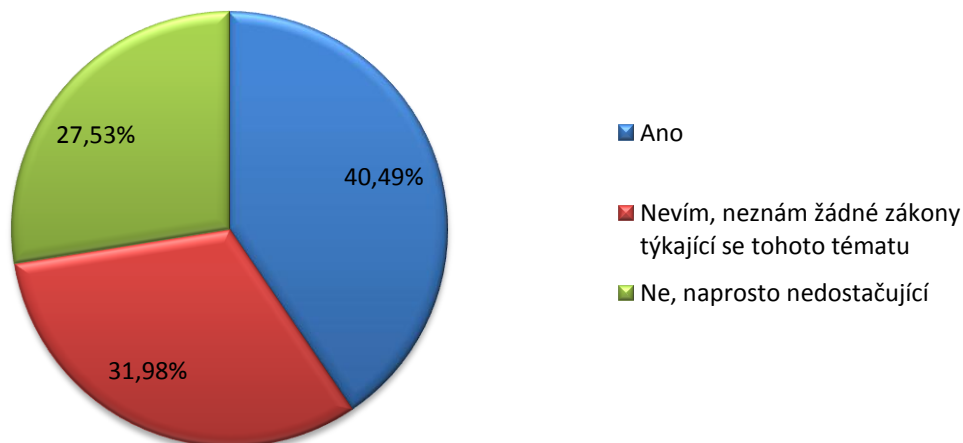
Otázka č. 8: Myslíte, že je v České republice dostatečná právní úprava, která brání projevům neonacistických a rasistických skupin?

Tato otázka zkoumá, zda lidé znají právní úpravy České republiky týkající se rasismu a extremismu a zda to považují za dostatečné. V rámci toho bylo nabídnuto tázanému zvolit jednu z následujících tří odpovědí: „Ano“, „Nevím, neznám žádné zákony týkající se tohoto tématu“, „Ne, naprosto nedostačující“.

Tabulka č.7: Odpovědi na otázku č.8

Odpověď	Respondentů	V procentech
Ano	100	40,49 %
Nevím, neznám žádné zákony týkající se tohoto tématu	79	31,98 %
Ne, naprosto nedostačující	68	27,53 %

Graf č.8: Myslíte, že je v České republice dostatečná právní úprava, která brání projevům neonacistických a rasistických skupin?

Zdroj: autor práce, 2015

Dle patrných výsledků vyplývajících z grafu a tabulky mohu usoudit, že ačkoliv 68,02 % dotazovaných zná právní úpravu zabývající se tímto problémem, 27,53 % jí naopak považuje za naprosto nedostačující. Část 31,98 % nemá žádné ponětí o existenci těchto právních úprav. Je to pravděpodobně způsobeno tím, že je málo patrná známka funkce těchto právních opatření, jelikož mnoho těchto ilegálních skupin nadále existuje a funguje bez větších postihů. V důsledku toho by bylo vhodné rozšířit povědomí o těchto zákonech a způsobit tím větší spolupráci mezi lidmi a policií například při ilegálních setkáních neonacistů.

Otázka č. 9: Souhlasíte, že v některých státech (např. USA) není propagování nacismu trestným činem?

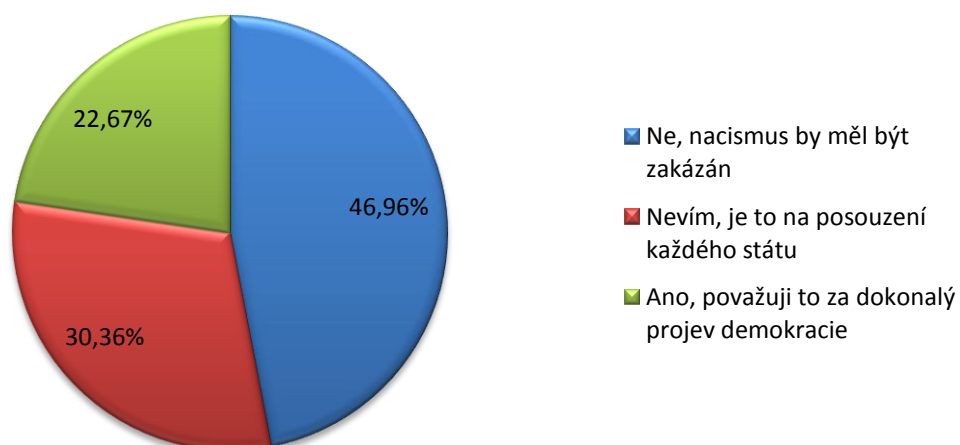
Téma tohoto dotazu již přesahuje hranice ČR a snažím o se o to, aby respondenti porovnali naši republiku s ostatními. Snažím se tak dosáhnout určité odpovědi na to, zda si myslí, že je není vhodné v rámci demokracie omezovat obyvatelstvo v jeho názorech. Nebo jak tomu je v případě nacismu, je nutné potlačit všechny jeho projevy i za cenu úplné demokracie. Na výběr jsem uvedl tři poměrně specifické odpovědi: „Ne,

„nacismus by měl být zakázán“, „Nevím, je to na posouzení každého státu“, „Ano, považuji to za dokonalý projev demokracie“.

Tabulka č.8: Odpovědi na otázku č.9

Odpověď	Respondentů	V procentech
Ne, nacismus by měl být zakázán	116	46,96 %
Nevím, je to na posouzení každého státu	75	30,36 %
Ano, považuji to za dokonalý projev demokracie	56	22,67 %

Graf č.9: Souhlasíte, že v některých státech (např. USA) není propagování nacismu trestným činem?

Zdroj: autor práce, 2015

Necelá polovina respondentů, přesněji 46,96 %, si myslí, že to není v pořádku a propagace nacismu by měla být zakázána ve všech státech. Je to logické, jelikož podporovat projevy ideologie, která měla na svědomí vyvraždění milionů lidí, je nepřijatelné. Ačkoliv USA není pro podporu nacismu, přímo jej taky nezakazuje a snaží se zachovat demokracii na nejvyšší úrovni. K tomuto názoru se přiklání 22,67 % dotazovaných a souhlasí s dokonalou koncepcí projevů demokracie. 30,36 % osob se straní tohoto tématu a nechává posouzení a zasahování do tohoto problému na jednotlivých státech.

Otázka č. 10: Utlačování a likvidaci mnoha rasových skupin, jako nacismus má na svědomí i komunismus. Myslíte, že by měl být také zakázán?

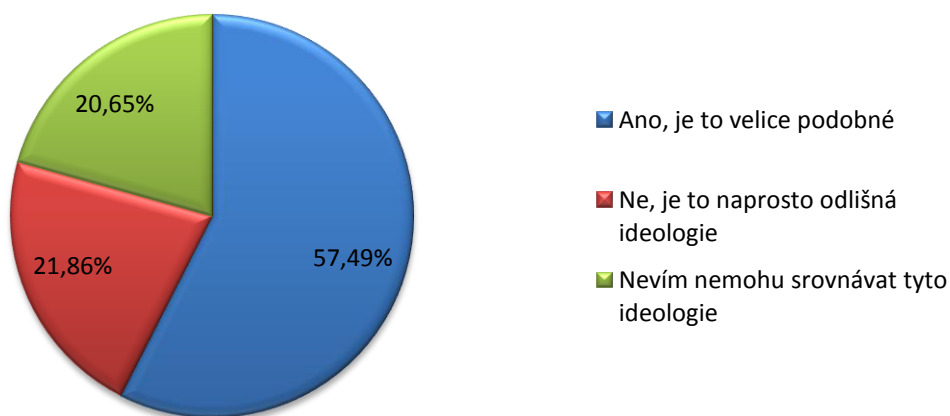
Komparační otázka, která zjišťuje přístup lidí k ideologiím, které měly také na svědomí likvidaci velkého množství rasových etnik a jiných skupin obyvatel. V tomto případě mluvíme o srovnání nacismu s komunismem. Lidé se zde mají rozhodnout, zda považují komunismus za podobný, či za zcela odlišný nacismu. Je na výběr ze tří možností, které mapují názor respondentů: „Ano, je to velice podobné“, „Ne, je to naprosto odlišná ideologie“, „Nevím, nemohu srovnávat tyto ideologie“.

Tabulka č.9: Odpovědi na otázku č. 10

Odpověď	Respondentů	V procentech
Ano, je to velice podobné	142	57,49 %
Ne, je to naprosto odlišná ideologie	54	21,86 %
Nevím, nemohu srovnávat tyto ideologie	51	20,65 %

Zdroj: autor práce, 2015

Graf č. 10: Utlačování a likvidaci mnoha rasových skupin, jako nacismus má na svědomí i komunismus. Myslíte, že by měl být také zakázán?

Zdroj: autor práce, 2015

Řada odpovědí může být v tomto případě ovlivněna událostmi let minulých. V případě nadpoloviční většiny, která si myslí, že nacismus a komunismus jsou si velice

podobné (57,49 %) může jít o to, že dané osoby si dobu vlády komunismu pamatují a tudíž považují omezování jejich práv a svobod za velice podobné s nacismem. V případně záporné odpovědi, kdy si dotazovaní myslí, že to jsou naprosto odlišné ideologie (21,86 %) může jít o znalce daných ideologií, kteří vidí mírné odchylky v jejich koncepcích. Na druhou stranu se může jednat i o osoby, které do značné míry mohou sympatizovat s komunismem a nepřipouštějí si jakoukoliv podobnost s nacismem. 20,65 % nemůže srovnávat dané ideologické směry, kde to může být způsobeno jejich nedostatečnou orientací v tomto odvětví.

Otázka č. 11: Pocházíte z Královéhradeckého kraje?

Následující otázky monitorují situaci v Královéhradeckém kraji, proto osoby, které odpověděly kladně na tuto otázku, tedy „Ano“, jsou přesunuti k dalším otázkám. Pro ostatní, kteří odpověděli záporně „Ne“ v tuto chvíli dotazníkové šetření skončilo a je jim poděkováno za spolupráci.

Tabulka č. 10: Odpovědi na otázku č.11

Odpověď	Respondentů	V procentech
Ne	217	87,85 %
Ano	30	12,15 %

Zdroj: autor práce, 2015

V tomto případě postoupila do poslední fáze vyplňování dotazníkového šetření pouze 12,15 %. V tomto případě to pro mě bylo menším zklamáním, jelikož jsem doufal, že na této fázi se bude podílet větší podíl respondentů.

Otázka č. 12: Setkal/a jste se někdy v Královéhradeckém kraji s projevem rasismu, či neonacismu?

Základní otázka, která monitoruje situaci přímo v Královéhradeckém kraji. Dotazovaní mají odpovědět, zda se setkali v jejich okolí s projevem rasismu. Možnosti odpovědí jsou jednoduché „Ano“ a „Ne“.

Tabulka č.11: Odpovědi na otázku č.12

Odpověď	Respondentů	V procentech
ano	18	60 %
ne	12	40 %

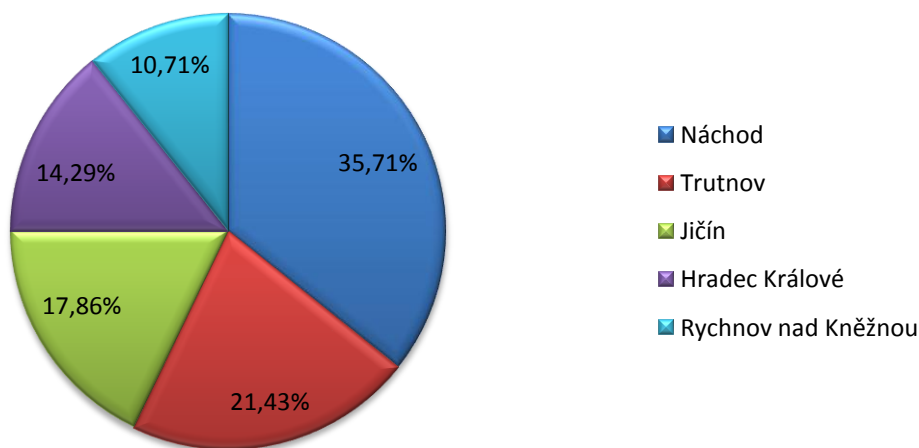
Zdroj: autor práce, 2015

V tomto případě odpověděla více jak polovina (60 %), že se již setkala s projevem rasismu. Oproti celorepublikovému měřítku, kdy v otázce č.6 odpověděli na tuto otázku kladně v 55 %, je v Královéhradeckém kraji tato hodnota vyšší o 5 %. Můžeme tedy říci, že Královéhradecký kraj je na tom hůře s projevy rasové nenávisti.

Otázka č. 13: Který okres považujete za kritický v rámci rasové nenávisti?

Zde respondenti dostali na výběr z pěti odpovědí, které nesli názvy pěti okresů Královéhradeckého kraje: „Náchod“, „Trutnov“, „Jičín“, „Hradec Králové“, „Rychnov nad Kněžnou“. V této otázce je snaha zjistit, zda je v nějaké oblasti kritická situace a je třeba ji řešit. Například nasazením antikonfliktních týmu nebo zvýšenou aktivitou policie.

Graf č.11: Který okres považujete za kritický v rámci rasové nenávisti?

Zdroj: autor práce, 2015

Výsledky hovoří o nejhorší situaci v okrese Náchod. Jde o příhraniční oblast, do které spadá řada problémových lokalit včetně problémových částí Jaroměře. Naopak nejlépe je na tom okres Rychnov nad Kněžnou.

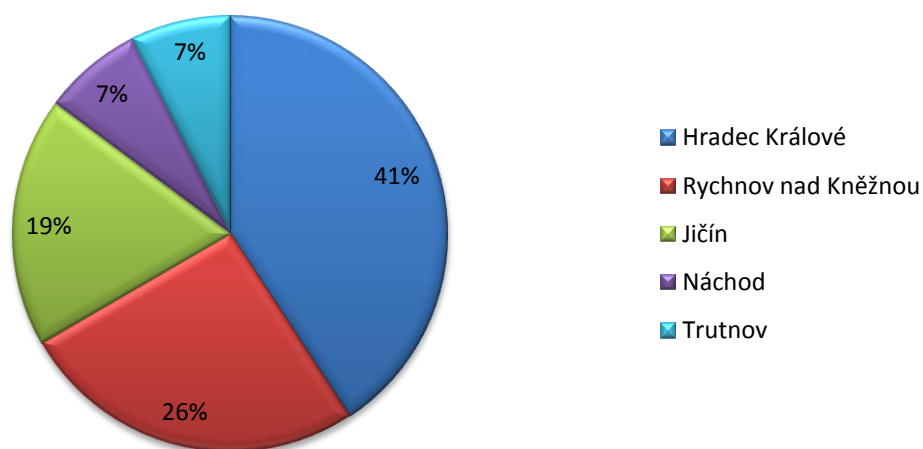
Otázka č. 14: Který okres považujete za tolerantní a rasově nediskriminační?

Ačkoliv je tato otázka pouze opačného výrazu než předchozí, snažím se zde o zhodnocení nejlepšího kraje v rámci rasové tolerance. Věřil jsem, že lidé nebudou hodnotit pouze svůj okres, ale okres o kterém slyšeli nebo vědí, že zde nejsou známy žádné problémy s rasovou intolerancí. Po této otázce dochází k ukončení dotazníkového šetření a všem zbývajícím je poděkováno za spolupráci.

Tabulka č.12: Odpovědi na otázku č.14

Odpověď	Počet	V procentech
Hradec Králové	11	40,74 %
Rychnov nad Kněžnou	7	25,93 %
Jičín	5	18,52 %
Náchod	2	7,41 %
Trutnov	2	7,41 %

Graf č.12: Který okres považujete za tolerantní a rasově nediskriminační?

V rámci mého šetření jsem zjistil, že rasově tolerantní okres je Hradec Králové. Není to překvapující, jelikož je to krajské město, a tak by mělo jít ostatním městům příkladem. Ovšem je možné, že díky jeho velikosti přesahující 100.000 obyvatel, je řada případů rasové nenávisti přehlížena a není vnímána tak, jako v menších městech a na vesnicích.

4.5 Dílčí závěr a vyhodnocení výsledků průzkumu

Závěrem mohu konstatovat, že celkové povědomí o tom, co se dělo v nacistických koncentračních táborech, je na dostatečné úrovni. Ovšem je zarážející, že většina dotazovaných si myslí, že tyto hrůzy přetrvaly do dnešních dob. Dokonce nadpoloviční většina se vyjádřila, že se i dnes setkává ve svém okolí s projevy násilí vůči ostatním rasám. Důsledkem toho je i fakt, že většina respondentů považuje právní úpravu České republiky v tomto případě nedostatečnou nebo jí vůbec nezná.

Je důležité připomenout, že jsme jedna z nejvíce rasistických zemí ve střední Evropě a tento dotazník je tomu vhodným příkladem. I když se naše výkonná a zákonodárná moc snaží projevy rasismu potlačit, je to dle dostupných šetření nedostatečné a je nutné tento problém více řešit. Je důležité zapojit všechny spoluobčany do tohoto problému a diskutovat s nimi. Důležitá je komunikace a osvěta s různými etnickými menšinami, které jsou často také příčinou konfliktů. Do boje proti rasové nenávisti by se měly zapojit i známé české osobnosti, které využívají medií pouze pro svůj ekonomický zisk a zviditelnění.

Závěr

Mezi základní hodnoty demokratického zřízení beze sporu patří možnost otevřené prezentace názorů, tolerance, snášenlivost a možnost volby k zaujetí vlastního stanoviska, či respektování odlišných názorů. Tyto hodnoty však stále častěji narušují různé neonacistické a extremistické skupiny, které se v důsledku svých aktivit snaží působit destruktivně na stávající politicko-ekonomický systém. Společnost má proto právo, ale i povinnost, se takovým projevům bránit.

Pro dosažení stanovených cílů byla v teoretické části práce použita za účelem shromáždění poznatků obsahová analýza dostupných odborných materiálů. Z důvodu značné šíře zkoumané problematiky pak byly zjištěné informace rozčleněny do ucelených obsahových kapitol, přičemž jejich jednotlivé složky byly rozebrány a vyhodnoceny s ohledem na rozsah práce, která bohužel díky obsáhlosti tématu neumožnila zaměřením se na detailní aspekty zkoumaných faktorů.

Hlavním cílem bakalářské práce, pak bylo na základě získaných informací vyhodnotit, zda je historický nacismus a současný neonacismus stále vnímán jako destabilizující prvek vnitřní bezpečnosti státu, a zda jsou stávající opatření řízená státem dostačující.

Smyslem této bakalářské práce bylo shromáždít a analyzovat dostupné informace ke zkoumané problematice, s cílem definovat v teoretické části bakalářské práce klíčové pojmy související s problematikou nacismu a neonacismu. Dále bylo mým úkolem určit opatření Evropské unie, která souvisejí s problematikou rasismu a intolerancí, kde navazuje část týkající se České republiky. Jsou vyzdvihnuty vládní strategie boje proti extremismu a tomu následující preventivní opatření.

Vypracováním této bakalářské práce bylo dosaženo všech stanovených cílů, a to ve všech jejích obsahových částech. Čtenář práce se seznámí s klíčovými pojmy související s problematikou nacismu a neonacismu, rozdělením a charakteristikou současných projevů neonacismu a antisemitismu. Zároveň může posoudit výsledky, kterých bylo dosaženo v rámci empirického dotazníkového šetření a vytvořit si názor na situaci v rámci rasové intolerance v České republice.

Seznam použitých českých zdrojů

HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. Praha: Victoria Publishing, 1994, 293 s. ISBN 80-858-6510-6.

HITLER, Adolf. *Můj boj: dva svazky v jednom*. Nezkrác. vyd. Překlad Slavomír Michalčík. Praha: Otakar II., c2000, 507 s. ISBN 80-863-5526-8.

PAVELČÍKOVÁ, Nina. *Totalitární režimy 20. století v Evropě*. Vyd. 3. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2009, 94 s. Studijní texty (Ostravská univerzita, Filozofická fakulta). ISBN 978-807-3687-120.s.19-25

KNOPP, Guido. *Hitler*. Ve spolupráci se Stefanem Brauburgerem. Z německého originálu přeložil Hanuš KARLACH. Vyd. 1. Praha: Knižní klub, 1998. ISBN 80-717-6815-4.

KLIMEK, Antonín. *30.1.1933 - nástup Hitlera k moci: začátek konce Československa*. Vyd. 1. Praha: Havran, 2003, 197 s. Dny, které tvořily české dějiny, sv. 8. ISBN 80-865-1528-1.

WOLF, J. *Lidské rasy a rasismus v dějinách a v současnosti*. Člověk a jeho svět II. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000.

PAVLÁT, Leo. *Židé - dějiny a kultura*. 3., dop. vyd. Praha: Židovské muzeum v Praze, 2005. ISBN 80-868-8911-4.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

IdeologicalTheory [online] [cit.2015-01-08]. Dostupné z: http://www.nazism.net/about/ideological_theory/

Propaganda in NaziGermany. HistoryLearningSite.co.uk. [online] [cit.2015-01-26]. Dostupné z: http://www.historylearningsite.co.uk/propaganda_in_nazi_germany.htm

WWW.HISTORY.CO.UK. *Biographies: Adolf Hitler* [online]. [cit. 2015-01-25]. Dostupné z: <http://www.history.co.uk/biographies/adolf-hitler>

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM. *Heinrich Himmler* [online]. [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: <http://www.ushmm.org/wlc/en/article.php?ModuleId=10007407>

Seznam použitých internetových zdrojů

NĚMEC, Václav. *Nástup nacismu v Německu, příprava Německa na válku*. [online] [cit.2015-01-08]. Dostupné z: <http://www.dejepis.com/ucebnice/nastup-nacismu-v-nemecku-priprava-nemecka-na-valku/>

NOVOTNÝ, Radovan. Hitlerův recept na hospodářský zázrak [online]. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://www.investujeme.cz/hitleruv-recept-na-hospodarsky-zazrak/>

CZECHKID.CZ. Neonacismus [online]. [cit. 2015-01-22]. Dostupné z: <http://czechkid.cz/si1310.html>

ŠIMKOVÁ, Jana, Jakub ŠINDELKA a Andrea PREISSOVÁ KREJČÍ. Vznik a rozvoj rasových teorií. [online]. [cit. 2015-01-15]. Dostupné z: http://www.ksoc.upol.cz/fileadmin/ksa/kulturni-antropologie/frvs/7_vzn.pdf

Adolf Hitler 1889-1945[online][cit.2015-01-28]. Dostupné z: <http://www2.holocaust.cz/cz/history/people/hitler>

Rudolf Hess: životopis. [online]. [cit. 2015-01-28]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/rudolf-hess.php>

Joseph Goebbels: nacista, válečný zločinec [online]. [cit. 2015-01-26]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/josef-goebbels.php>

Osobnosti.cz.*Heinrich Himmler*. [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://zivotopis.osobnosti.cz/heinrich-himmler.php>

Usnesení Evropského parlamentu o posílení boje proti rasismu, xenofobii, antisemitismu, islamofobii, nesnášenlivosti vůči Romům (Sintům, kočovníkům), homofobii, transfobii a všem ostatním formám diskriminace (2013/2543(RSP)) [online] [2015-1-28]. Dostupné z: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+MOTION+B7-2013-0124+0+DOC+XML+V0//CS>

Úřední věstník Evropské unie *Listina základní práv a svobod EU* [online] [2015-1-28]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0389:0403:CS:PDF>

Konsolidované znění Smlouvy o Evropské unii a Smlouvy o fungování Evropské unie: Listina základních práv Evropské unie [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2010, 403 s. [cit. 2015-01-29]. ISBN 978-928-2425-725.

Ministerstvo vnitra České republiky. *Strategie boje proti extremismu* [online]. [cit. 2015-01-29]. Dostupné z: www.mvcr.cz/soubor/strategie-boje-proti-extremismu.aspx

Policie České republiky. *Informace o extremismu: preventivní aktivity*. [online]. [cit. 2015-02-02]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/preventivni-aktivity.aspx>

Odbor bezpečností politiky. *Projekt Dovedu to pochopit? – Hrozby neonacismu*[online] [2015 - 2 - 2]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/vycet-preventivnich-aktivit.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>.

HOLOCAUST.CZ. *Nacistické koncentrační tábory a ghetta*. [online]. [cit. 2015-01-17]. Dostupné z: <http://www2.holocaust.cz/cz/history/camps>

Seznam zkratek

NSDAP - Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei, Národně socialistická německá dělnická strana

DAP - Deutsche Arbeiterpartei, Německá dělnická strana

SS - Schutzstaffel - ochranný oddíl, ozbrojená organizace NSDAP

SA - Sturmabteilung - německé úderné oddíly

ENAR - European network against racism - Evropská síť proti rasismu

ECRI - European Commission against Racism and Intolerance, Evropská komise proti rasismu a intoleranci

FARE - Organizace bojující proti rasismu ve sportu

UEFA - Union of European Football Associations - Unie evropských fotbalových asociací

ČR - Česká republika

EU - Evropská unie

USA - Spojené státy americké

Seznam grafů

Graf č.1 Vaše pohlaví?	43
Graf č.2 V jaké se nacházíte věkové kategorii?	44
Graf č.3 Jste si vědom/a, co se odehrávalo v nacistických koncentračních táborech?	45
Graf č.4 Proti komu Adolf Hitler vystupoval a snažil se o jeho likvidaci?	46
Graf č.5 Myslíte, že rasová nenávisť přetrvala až do dnešní doby?	47
Graf č.6 Setkali jste se někdy ve vašem okolí s projevem násilí vůči ostatním rasám?	50
Graf č.7 Znáte nějaké organizace hlásící se k odkazu nacismu?	51
Graf č.8 Myslíte, že je v České republice dostatečná právní úprava, která brání projevům neonacistických a rasistických skupin?	52
Graf č.9 Souhlasíte, že v některých státech (např. USA) není propagování trestným činem?	54
Graf č.10 Utlačování a likvidaci mnoha rasových skupin, jako nacismus má na svědomí i komunismus. Myslíte, že by měl být také zakázán?	55
Graf č.11 Který okres považujete za kritický v rámci rasové nenávisťi?	57
Graf č.12 Který okres považujete za tolerantní a rasově nediskriminační?	58

Příloha A - Dotazník I

Dotazník na téma: Nacismus a neonacismus jako hrozba pro demokratický stát

Oblast: Královéhradecký kraj

1. Pocházíte z Královéhradeckého kraje?

a, Ano

b, Ne

2. V jaké se nacházíte věkové kategorii?

a, 15-26 let

b, 26-55 let

c, 55 a více let

3. Jste si vědom/a, co se odehrávalo v nacistických koncentračních táborech za druhé světové války?

a, Ano, otřesné a nelidské

b, Ano, ale je mi lhostejné

c, Ne a nezajímá mě to

4. Proti komu Adolf Hitler vystupoval a snažil se o jeho likvidaci?

a, romské populaci

b, židovské populaci

c, židovské i romské populaci a všem neárijským rasám

d, nikomu

5. Myslíte, že rasová nenávisť přetrvala do dnešních dob?

a, Ano i v České republice

b, Ano, ale nikoliv v České republice

c, Ne

6. Setkali jste se někdy ve vašem okolí s projevem násilí vůči ostatním rasám?

- a, Ano
- b, Ano, velmi často
- c, Ne, nikdy

7. Znáte nějaké organizace hlásící se k odkazu nacismu?

- a, Ano
- b, Ne
- c, Nevím

8. Myslíte, že je v České republice dostatečná právní úprava, proti projevům neonacistických a rasistických skupin?

- a, Ano
- b, Ne, naprosto nedostačující
- c, Nevím, neznám žádné zákony týkající se tohoto tématu

9. Souhlasíte, že v některých státech (např. USA) není propagování nacismu trestným činem?

- a, Ano, považuji to za dokonalý projev demokracie
- b, Ne, nacismus by měl být zakázán
- c, Nevím, je to na posouzení každého státu

10. Utlačování a likvidaci mnoha rasových skupin, jako nacismus má na svědomí i komunismus. Myslíte, že by měl být také zakázán?

- a, Ano, je to velice podobné
- b, Ne, je to naprosto odlišná ideologie
- c, Nevím, nemohu srovnávat tyto ideologie

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Antonín Podzimek

Obor: 6202R087 - Evropská hospodářskosprávní studia (Bc. EHS Voš)

Forma studia: prezenční

Název práce: Nacismus a neonacismus jako hrozba pro demokratický stát

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 49

Celkový počet stran příloh: 17

Počet titulů českých použitých zdrojů: 7

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 4

Počet internetových zdrojů: 15

Vedoucí práce: Doc. Ing. Danics Štefan, Ph.D.